

ՀԱՂՈՐԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀՅՎ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ

(Կարգապետ Լիկոլ Փաշինեանի պատուիրակու- թեան Փարիզ այցելութեան առիթով)

Յայտատանի վարչապետ Լիկոլ Փաշինեանի գլխա- ւորութեամբ, հայրենի պետական պատուիրակութիւն մը պաշտօնական այցելութեամբ կը գտնուի Փարիզ՝ մասնակցելու խաղաղութեան միջազգային երկրորդ ֆորումին, ի շարք տարբեր երկիրներու բազմաթիւ պատուիրակութիւններու եւ ներկայացուցիչներու:

Ենթադրելի է, որ Փաշինեանի այցելութեան ժրիկն մէջ, երեքշաբթի, 12 նոյեմբերի երեկոյեան, տեղի կ'ունենայ պատուիրակութեան հանդիպումը Ֆրանսահայ հա- մայնքի ներկայացուցիչներու հետ: Սոյն հանդիպումին հրահրուած է Յայ Եղափոխական դաշնակցութիւնը:

Սյա առիթով, կանխապէս հետեւեալ յստակացումը կը կատարենք իայ հասարակական բեմին համար.

Դաշնակցութիւնը, իր ուղեկից միութիւններով, կ'ընդառաջէ հրաւերին, կը մասնակցի հանդիպումին, առաջնորդուելով իր ազգային-քաղաքական վարքա- գիծով, որ այլ բան չէ, քան ոչ հաւատարմութիւն ու զօ- րակցութիւն մեր պետականութեան, լաւապէս տար- բերելով ու սահմանագծելով պետութիւն եւ իշխանու- թիւն հասկացողութիւնները: Եւ այս իսկ սկզբունքէն մեկնած, միաժամանակ, ամենայն համոզումով ու մեր բոլոր ուժերով եւ միջոցներով անվերապահօրէն կը զօրակցենք ՅԵՄ-ի նախաձեռնած հրապարակային միջոցառումներուն, որոնք ուղղուած են կրթութեան նախարար Արայիկ Յարութիւնեանի՝ կրթական մար- գին մէջ վարած ապագային քաղաքականութեան դէմ, ինչպէս նաեւ խստի ու միանգամընդմիջտ կը մերժենք մեր կուսակցութեան մէջ շերտեր որոնելու ուսանց ապարդիւն փորձերը:

Յստակ պէտք է դառնայ անխտիր բոլորին, որ կայ մէկ Դաշնակցութիւն, չկայ այսպէս ըսած «դրսի» կամ «ներսի» դաշնակցական, այլ կայ մէկ տեսակի դաշ- նակցական աշխարհի չորս ծագերուն, որոն երդումը մէկ է . ծառայել Յայաստանի ու հայութեան:

ՀԱՅ ԶԵՂԱԾՈՒՆԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՐԵՄՏԵԱՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ԵԱՀԿ-Ի ԳՈՐԾՈՂ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՈՒ ՀՆԱԳԻՊՈՒՄ ՌԻՆԵՑԱԻ ԱՐՅԱՆԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

Արցախի նախագահ Բակո Սահակեան եւ արտաքին գոր- ծոց նախարար Մասիս Մայիլեան 12 նոյեմբերին ընդունեցին ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահի անձնակազմի ներկայացուցիչ, դեսպան Անճէ Զատիրչիքը:

Նախագահ Սահակեանի հետ հանդիպումին ընտանեկո- տեան Արցախի եւ Ազրայեճանի զինուած ուժերու շփման գի- ծին մէջ տիրող իրավիճակին վերաբերող շարք մը հարցեր:

Մասիս Մայիլեան եւ Զատիրչիքը ընտանեկոտեան Արցախի Յանրապետութեան եւ Ազրայեճանի զինուած ուժերու շփման գիծին մէջ տիրող իրավիճակին եւ ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահի անձնակազմի ներկայացուցիչի գրասենեակին կողմէ կատարուող դիտարկումներուն վերաբերող շարք մը հարցեր:

Չրուցակցիները շեշտեցին տագնապի գոտիին մէջ կայու- րութեան պահպանման անհրաժեշտութիւնը: Ընդգծուեցաւ նաեւ տագնապի կողմերուն միջեւ վստահութեան ամրապնդ- ման միջոցառումներուն իրականացման կարեւորութիւնը՝ խաղաղ հոլովոյթի յառաջ մղման համար բարենպաստ պայ- մաններ ստեղծելու նպատակով:

ՀԱՂՈՐԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Շարունակուած Ա. Էջէն

Նշուեց, որ պետականութիւնը Դաշնակցութեան համար բարձրագոյն արժէք է եւ, դրանով պայմանա- տրուած կուսակցութեան եւ ուղեկից միութիւններին գործունեութեան հետ կապուած զանազան շահար- կումները, հին ու նոր, սփիւռքի եւ Յայաստանի դաշ- նակցականներ պեղելու, տարբերակումներ մտցնելու մղումը կուսակցութեան միասնակցութիւնը թիրա- խաւորելու ապարդիւն փորձ է:

Արձանագրուեց նաեւ, որ Դաշնակցութիւնը սկզբունքային մտեցումներին բխող զաղափարա- կան, քաղաքակիրթ պայքարի կողմնակից է եւ համոզ- ւած է, որ թշնամանքը, ատելութիւնը, անձնական վի- ռաւորանքը պէտք չէ տեղ ունենան այդ պայքարում:

Ժողովը անդրադարձաւ Արցախի հիմնահարցին եւ 2020-ի գարնան տեղի ունեանալիք նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրութիւններին: Գնահատուեց Արցախի Բարեկամների յաջող համաժողովի գումա- րումը եւ Արցախի բարեկամների ցանցի ստեղծումը:

Ժողովին ներկայացուեց Լիբանանի վերջին անցու- դարձերի մասին գեկոյց եւ ընտրութեան միջին Արեւել- քի, յատկապէս Լիբանանի, Սուրիայի եւ Իրաքի հայու- թեան կացութիւնը եւ մեր համաշխարհային կառոյցի առնելիք քայլերն այդ ուղղութեամբ:

Ժողովի անդամներն տեղի ունեցաւ խրատական-հան- դիպում Պեճիքայի կոմիտեան ընկերների եւ ու- ղեկից միութիւնների վարչութիւնների մասնակցու- թեամբ, որն անցաւ շքեմ մթնոլորտում:

10 նոյեմբեր 2019

ՀԱՂՈՐԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԹԵՆ ԱՊԻԱՏԻ Ս. ԽԱՉ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻՆ ՄԱՍԻՆ

Վերջերս թրքական կարգ մը լրատուամիջոցներու կողմէ շրջանառութեան մէջ դրուած, ներկայիս Թուրքիոյ կողմէ բռնագրաւուած սուրիական Թել Ապիատի ասանի հայ առաքելական Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ մէջ կատարուած աղօթքին մասին մեր ժող- վորդին կ'ուզենք տեղեկացնել հետեւեալով:

1) Բերիոյ հայոց թեմին կողմէ կտրականապէս մերժելի են թրքական կողմին նա- խաձեռնութեամբ Թել Ապիատի Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ կառոյցին նորոգութիւնն ու այն- տեղ եկեղեցական արարողութիւն կազմակերպելու նախաձեռնութիւնը՝ հետեւեալ նկատառումներով:

- Թուրքիոյ եւ մեր ժողովորդին միջեւ գոյութիւն ունի Յայոց ցեղասպանութեան ճանաչումի ցարդ անուծելի հարց:

- Թուրքիոյ տարածքին գտնուող մեր հազարաւոր եկեղեցիները անելի քան 100 տարիէ ի վեր նոյն թուրքին կողմէ անմխիթար, լքուած վիճակի մէջ են եւ կը կործան- ւին, սակայն թրքական պետութիւնը տարիներու ընթացքին ոչ մէկ քայլի ձեռնարկած է այդ ընթացքը կասեցնելու համար:

- Սուրիոյ մէջ գոյութիւն ունին նաեւ այլ հայկական եկեղեցիներ, որոնք կը գտնուին թրքական կողմին կամ անոր ենթակայ խմբաւորումներուն հակակշիռի տակ, ինչպէս Ռաս Ուլ Այնի կամ Եագուպիէի մէջ: Ուստի, Թել Ապիատի հայկական եկեղեցւոյ մասին այս հետաքրքրական պատճառները հարցական կը մնան:

- Թել Ապիատը սուրիական հող է, ներկայիս բռնագրաւուած է Թուրքիոյ կողմէ: Մինչեւ Թել Ապիատի ամբողջական ազատագրումը, կարելի չէ մեկնիլ այնտեղ եւ ծի- սակատարութիւն կազմակերպել հայկական եկեղեցւոյ մէջ:

2) Բերիոյ հայոց թեմին պատկանող Ս. Խաչ եկեղեցին Սուրիոյ պատերազմի տա- րիներուն զինեալ ահաբեկչական տարբեր խմբաւորումներու կողմէ սրբապղծուած է: Թել Ապիատի ազատագրումէն եւ Բերիոյ հայոց թեմին կողմէ եկեղեցւոյ վերածումէն ետք միայն կարելի կը դառնայ այնտեղ հաւատացեալներու վերադարձով եկեղեցա- կան արարողութիւն կատարել, այլապէս կատարուածները ունեւորութիւններ են, որոնք տեղի կ'ունենան գրաւեալ ասանի մէջ՝ գոտ քարոզչական նկատառումներով:

ԴԻՄԱՆ ԲԵՐՈՅՑ ԶԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՈՒԱՅՆՈՐԱՐԱՆԻ

Յայլէպ, 12 նոյեմբեր 2019

ՏԱՀԵՆ ԱՍԱՆՁՆԵՑ ԳԱՄԻՇԼԻԻ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԵ ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

«Պանծասար» հաղորդեց, որ Յայ կաթո- ղիկէ համայնքի հովուապետն ու անոր հայրը սպանուած են կաթողիկէ եկեղեց- տոյ վիճակը տեսնելու համար ինքնաշար- ժով Տեր Չօր ուղեւորութեան ընթացքին: Ահաբեկիչները կրակ քսցած են անոնց ինքնաշարժին ուղղութեամբ:

Յարձակումին պատճառով հայ կաթո- ղիկէ ժողովրդապետին հայրը տեղույն վրայ գողուած է, որմ վայրկեաներ ետք զոհուած է նաեւ ժողովրդապետը՝ Յովսէփ քնյ. Պետոյեանը:

Ահաբեկիչներուն կողմէ բացուած կրա- կին պատճառով ինքնաշարժին մէջ վիրա- տրուած է Յասաբէի Յայ կաթողիկէ եկե- ղեցւոյ սարկաւազ Ֆաթի Սանոն:

ԲԵՐՈՅՑ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱՈՒԱՅՆՈՐԱՐՈՒ ՎԵՐԱԿԱՏՈՒՄԵՆ ԿԱՄԵՆՔԱՎՈՐՏԵ ԶԱՆԿԱԿԱՆ ԱՅՏԵՆՈՒԹԻՒՆ ՏՈՒՆ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԵ ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ

Երեքշաբթի, 12 նոյեմբեր 2019-ի միջօ- ղին, Բերիոյ հա- յոց թեմի առաջ- նորդ Մասիս Եպ. Չօպուեանն ու Սուրիոյ Յայ աւե- տ ա յ ու ն ա կ ւ ա ն համայնքի պետ վեր. Յարութիւն Սեփիմեան ցաւակ- ցական այցելու- թիւն մը տուին Բերիոյ թեմի կա- թողիկէ հայոց առաջնորդ Պետ- րոս արք. Միրիա-

Օրինութեամբ՝ Լիբանանի Յայոց Թեմի Առաջնորդ ԳԵՐՇ. Տ. ՆԱՐԵԿ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԸ՝ ԼԻԲԱՆԱՆԻ «ԱՐՏԱՆ ՖՈՒՏ»-ԻՆ Կազմակերպութեամբ՝

ԱՐՁԱՆԵԱՆ ՏՕՆԱՎԱՃԱՈՒ

ԱՐՏԱՆԵԱՆ ԱՐՏԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՁԵՆԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՁՈՒՑԱԿԱՆ ԿԱՏՈՂԻԿԵ

ՈՒՐԲԱԹ, 29, ԸՄԲԱԹ, 30
ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ,
1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2019-ԻՆ

Յուցահանդէսի պաշտօնական բացում՝ ուրբաթ, 29 նոյեմբեր երեկոյեան ժամը 7:30, «Ազդակ»-ի «Փիւնիկ» սրահ:

Յուցահանդէսը բաց կը մնայ շաբաթ, 30 նոյեմբերին եւ կիրակի, 1 դեկտեմբերին, ժամը 10:30-էն 8:00:

Ծանօթ. -

- Յուցահանդէսի հասոյթը ամբողջութեամբ պիտի տրամադրուի «Արցախ Ֆոնտ»-ի ծրագիրներուն:
- Գեղարուեստական յատուկ յայտագիր՝ շաբաթ, 30 նոյեմբեր եւ կիրակի, 1 դեկտեմբեր 2019-ին, կէսօրէ ետք:

Չրում

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԵՉ ԱՒԱՐՏԵՑԱԻ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԳ ԸՆԿԵՐՎԱՐՆԵՐՈՒ ԲԻՒՐՈՅԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

8-10 նոյեմբերին Բրիտանիոյ մայրաքաղաք Լոնտոնի մէջ տեղի ունեցաւ Եւրոպայի երիտասարդ ընկերվարնե- րու (ԵԵԸ) Բիւրոյի հերթական ժողովը, որուն մասնակցե- ցան անելի քան 30 երիտասարդական ընկերվարական կազմակերպութիւններ Եւրոպայի տարբեր երկիրներէ: ԳՅԴ Երիտասարդական միութիւնը ներկայացուց Յակոբ Գրիգորեան՝ Լոնտոնէն:

Ժողովը քննեց տարբեր երկիրներու ներքաղաքական կեանքին մէջ տեղի ունեցող կարեւորագոյն գործընթաց- ները, անդրադարձաւ ԵԵԸ-ի կազմակերպական հարցե- րուն եւ յառաջիկայ երկամեայ ծրագիրներուն: Երիտա- սարդ ընկերվարականները անդրադարձան ընկերվար տարեկան ամառնային ճամբարի եւ սեմինարներու կի- թերուն՝ թեմաներուն՝ ընկերային արդարութիւն, պայքար ծայրայեղ աշակերտեան գաղափարներու դէմ, կիներու իրաւունքներ եւ դաստիարակչական մտեցումներ եւ այլն:

Քննարկումներ եղան Լիբանանի ներկայ քաղաքական իրավիճակին եւ այդ հարցին մէջ Եւրոպական Միութեան դերակատարութեան, ինչպէս նաեւ շրջակայ միջավայրի փոփոխութիւններուն, կիներու իրաւունքներուն, պարտա- դիր պատուաստումներուն եւ այլ հարցերու վերաբերեալ: Հանդիպումներ տեղի ունեցան Աշխատատեղական կու- սակցութեան տեղական ներկայացուցիչներուն եւ ընտ- րութիւններուն մասնակցող Աշխատատեղական կուսակ- ցութեան թեկնածուներուն հետ:

Եւրոպայի երիտասարդ ընկերվարներու հերթական հաւաքը արարտեցաւ ճաշով՝ Լոնտոնի Լամպեթ շրջանի քաղաքապետ Իպրահիմ Տոկուսի հետ: Յիշեցնենք, որ ԳՅԴ Երիտասարդական ԵԵԸ-ին կ'ան- դամակցի 2015 թուականի ապրիլէն՝ իբրեւ լիիրաւ ան- դամ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Աւարտին յայտարարուեց, որ շուրջ 2.400.000 ամե- ռիկեան տուար նուիրաբերուել է Յայ դատի գրասեն- եակների եւ յանձնակազմերի աշխատանքների համար եւ նշուեց, որ դրամահաւաքը շարունակուած է:

Սա մէկ անգամ եւս վկայութիւն է այն բանի, որ նոյնպէս այս օրերին տարբեր երկրներում առկայ տնտեսական ճգնաժամերին, մեր ազգի զաւակները պատրաստ են իրենց ներդրումն ունենալ Յայ դատի պայքարում, քանզի այն նուիրական է:

ԳՅԴ Բիւրոն իր շնորհակալութիւնն է յայտնում բո- լոր նուիրատուներին, դրամահաւաքի կազմակերպիչ- ներին եւ Յայ դատի նուիրելիներին:

10 նոյեմբեր 2019

ՄԱՀԱԶԴ

Տեր եւ տիկին Արա եւ Տեաղա Միսեան

(Միացեալ Նահանգներ)

Տեր եւ տիկին Յարութ եւ Մարալ Միսեան եւ զաւակները՝ Նժդէ եւ Մայք

Տիկին Սալի Թոքաթեան եւ ընտանիք Տիկին Լորէյն Յաւուրթ (Միացեալ Նահանգներ) Տիկին Շերի Կրթընպահ եւ ընտանիք Միսեան եւ Սողոյեան ընտանիքներ Թոքաթեան եւ Յաւուրթ ընտանիքներ Կրթընպահ եւ Յակոբեան ընտանիքներ Մահրուք ընտանիք եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց զակիկն, եղբ- րորդույն, թոռան, զարմիկին եւ հարազատին՝

ԷՐԻՔ-ՆԸԱՆ ՄԵՍԵԱՆԻ (Ծնեալ 1985-ից)

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ երկուշաբթի, 4 նոյեմ- բեր 2019-ին, Քենոշա-Ուիլքանսընսի մէջ, Միացեալ Նա- հանգներ, արկածի պատճառով:

Յուրակագործութեան եւ թաւման արարողութիւնը պի- տի կատարուի հինգշաբթի, 14 նոյեմբեր 2019-ին, կէսօրէ ետք ժամը 5:00-ին, Քենոշայի «Փիւնեցի Ֆիւլըրըլ Յոմ»-ի մէջ:

• Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազոյ: • Հանգուցեալին հոգւոյն, հոգեհանձնատեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 17 նոյեմբեր 2019-ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

«ՅՈՐԴԱՆՆԻ ՀԱՅԵՐԸ» ԳԻՐՔԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

11. Աննա Օհանեսյան-Շարփեմ
 Կը ներկայացնե հարաւային Յորդանանի հայ կիներու շառաւիղները:

1986-ին հնագիտական աշխատանքի ընթացքին Փեթրայի մէջ կը հանդիպի Ապտալա Ղնեյմի, որ կ'ըսէ, թէ իր մայրը հայ էր, Փոլոր կամ Ֆլոր Շերունեան եւ քանի մը հայերէն բառեր գիտէր: Եւ այս կ'ըլլայ խայծը, որ ան այցելէ Մասն անանը, ուր կը գտնէ բազմաթիւ հայու շառաւիղներ, որոնցմէ շատեր գտած եւ այցելած են իրենց հարազատներուն՝ Լիբանան եւ այլուր: Շատ հետաքրքրական է այս գեկուցումը եւ պիտի բաւարարուիմ մէկ վկայութիւն մէջըրելով:

Հայ կիները բացառիկ գորաւոր կը նկատուին եւ քաջ, քանի որ անոնք յաղթահարած էին ահաւոր պայմաններ եւ՝ վերապրած: «Այս Աննան բացառիկ գորաւոր էր: Ան ձիու վրայ, տուն վերադարձին ծնունդ տուաւ Ղարիպէին (աղջկան): Ողջ մնալ այսպիսի պայմաններուն տակ՝ կ'ենթադրէ բացառիկ ուժ, չարքաշուփուն (ինչպէս յորդանանցի ժողովուրդը համոզուած էր*): Նշանաւոր պետեի Աթիէ Չանպա՝ Ուատի Մուսայի ծերունի կը շարունակէ. «Այր մարդոց նման էին անոնք», կամ «Հայ կին մը 10 այր մարդու հաւասար է՝ ուշիմութիւն, հմտութիւն, հակազդողութիւն եւ մարդկայնութիւն», անոնք ճիշդ ուղին ցոյց տուին եւ յարգալիք էին», էջ 204:

1. Շարաշ՝ այլ ջրաղացի մը մնացորդը եւ 2. Շոպաք անանը ձմրան:

12. Ալին Պենեսեան
 Կը ներկայացնէ Յորդանանի հիւսիսի եւ հարաւի հայերը:

Ա. Շարաշ՝ հասած գաղթականներէն Սասունցի հաջօ Օհանեսան միակն է, որ Ամման հաստատուելով՝ շարունակած է 7 հայկական (ոմանք 8) ջրաղացներէն իրը բանեցնել մինչեւ 1949: Այժմ ջրաղացքին մնացորդը կանգուն է տակաւին, եւ տեղացիները գայն կը կոչեն «մաթիանաթ հաջօ ալ արմանի», հայ հաջօյին ջրաղացը: Այժմ հաջօյին աղջիկը եւ թոռնիկները Ամմանի մէջ կ'ապրին:

Բ. Հարաւային Շոպաք գաւառին մէջ կը հանդիպի գաղթական եկած եւ պետեի մը կողմէ որդեգրուած որբ Բենոյի թոռներուն, որոնք առանց տեսած ըլլալու իրենց մեծ հայրը՝ այժմ հպարտօրէն կը յայտնեն իրենց հայկական ծագումը:

Այստեղ նշեմ հպարտութեան այլ դրուագ մը. մեր հաստատութեան մէջ պաշտօնեայ մը կար, որ նկատած էի, թէ որոշ տարբերութիւն մը ունի միւսներէն: Օր մը իրեն հարցուցի, թէ արդեօք հայկական ծագում ունի, սալկայն իրեն համար մեծ պատիւ էր, որ իրեն այս հարցումը ուղղեցի: Իսկապէս բարձր գնահատուած էր հայը Յորդանանի մէջ, եւ շատերու համար, նոյնպէս՝ բարձրագոյն վերնախաւին կողմէ, հայերը «գերմարդկային եակներ» կը նկատուին՝ բազում կարողութիւններով եւ հզօր կամքի ուժով ստուած:

13. Անդրանիկ Տագետեան
 Կը ներկայացնէ Հայ բարեգործական ընդհանուր միութեան՝ ՀԲԸՄ-ի Ամմանի, Ռուսէյֆայի, Չարքայի եւ Քարքայի մասնաճիւղերուն գործունէութիւնը՝ նշելով հետաքրքրական մանրամասնութիւններ, հիմնուելով Գահիրէի մէջ պահուած միութեան արխիւներուն բովանդակութեան վրայ:

14. Գեորգ Սիւսա Սսըրլեան
 Կը ներկայացնէ Իրպիտի եւ հիւսիսային Յորդանանի հայերը:

Պիտի նշեմ ինծի ծանօթ Իրպիտէն Արթին եւ Ռուբէն Թամիսեան եղբայրները, որոնք, ըստ գեկուցումին, Յորդանանէն Հայաստան ուսանելու մեկնող առաջին խումբին մաս կը կազմէին: Այդ խումբէն անոնք, որոնք մեր հաստատութեան մէջ գործի դիմեցին, ընդունեցի: Օրինակ՝ Ռուբէնը հայաստանցի տիկնոջ՝ Անիին հետ գրասենեակս եկաւ գործի դիմելու. Ռուբէնը մեքենագետ, իսկ կինը ջրաբաշխումի ճարտարագիտութիւն ուսանած էր: Ռուբէնը գործի ընդունեցի, սակայն վառվռուն Անին, որ մէկ բառ արաբերէն կամ անգլերէն չէր գիտեր եւ իր մասնագիտութեան յատուկ ասպարէզ չունէինք, իր սաստիկ պնդումին վրայ, սակայն թերահաւատութեամբ հեռանալուց մեր հաստատութեան յարմար գործ գտած է, եւ թէ չեմ սխալիր, թերթերը լուսանկարով մը իր մասին գրեցին՝ իբրեւ Յորդանանի առաջին կին ճարտարագետը, որ ոչ թէ միայն գրասենեակներու մէջ կ'աշխատէր, այլ շինարարական գլխարկով փողոցները բախտորէնուն վրայ կը հսկէր իր տակաւին կոտորած արաբերէնով...

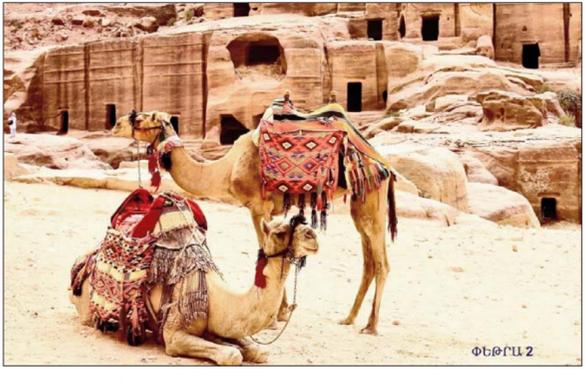

1. Մատապա քաղաքը եւ 2. Յորդանանի հարաւային Աբապա նահանգիստ-քաղաքը

15. Յակոբ Սերփեքեան
 Կը ներկայացնէ Ռուսէյֆայի հայերը, Ամմանի մօտակայ շուրջ 12 քմ դէպի հիւսիս-արեւելք քաղաքը (ուր կը գտնուէր նաեւ Յորդանանի առաջին օդակայանը*):

Այս գիտածողովի նպատակին ծառայող ամենէն հարազատ եւ շատ հետաքրքրական եւ դրուագներով ու նկարներով հարուստ գեկուցում մըն է Ռուսէյֆայի շատ փոքր համայնքին մասին, որոնք շահուղիները այժմ Ամման կ'ապրին: Հաննա Սերփեքեանին թանկագին ջրիորը եւ պարտեզները կը շահագործուին ցայսօր: Այժմ ինչուստեմայ Սիրապի Սերփեքեանը միակ հայն է, որ տակաւին կը բնակի այնտեղ:

16. Եղիա Թաշճեան
 Կը ներկայացնէ թագաւորին լուսանկարիչ Յակոբ Պերպերեանին կեանքը, որ շնորհիւ իր հնարամտութեան եւ լուսանկարչական արուեստին տիրապետելուն՝ կը հասնի բարձր յաջողութեան եւ վաստակի:

Շարաշի մէջ այլ ջրաղացի մնացորդը եւ Փեթրայի ուղտերը

17. Մարալ Ներսեսեան
 Կը ներկայացնէ Յորդանանի հայկական 6 կրթօճախները, որոնք մեծամասնութիւնը կարճատե կեանք կ'ունենայ՝ բացի Ամմանի Ազգային Իւզպաշեան-Կիւպէնկեան վարժարանէն, որ այժմ վտանգուած է աշակերտութեան թիւի նուազումին եւ տնտեսական պատճառներով:

18. Ներսէս Ներսեսեան
 Կը ներկայացնէ հայ գաղութի դեմքերը եւ հայկական եկեղեցիները՝ հետաքրքրական մանրամասնութիւններ նշելով:

Կը գարմանամ սակայն, որ այս ցանկին մէջ մոռցուած է Յորդանանի ամենէն նշանաւոր, երկու թագաւորական պալատներու ճարտարապետը, որ ըստ խորհրդային դեսպանատան գեկուցումի (էջ 468) «Հաշմեական պալատի պաշտօնական ճարտարապետն է» (մոռցած են նշելու, որ դաշնակցական էր*) եւ Ազգային իշխանութեան ատե-

նապետ Տիրան Ոսկերիչեանը (1903-1997), որ նաեւ Յորդանանի պետութեան եւ Ազգային վարչութեան կողմէ Երուսաղէմի սրբավայրերու պահպանութեան ու վերանորոգման յանձնախումբի ճարտարապետը եւ ներկայացուցիչը եղած է: Ան ճանչցուած էր իբրեւ «Ամմանի շինարարը»՝ իր նախագծած արեւի քան 700 բնակարանային եւ հանրային-պետական կառոյցներով ու կողոնկերով, այսպէս՝

1. Երուսաղէմի Սուրբ Յարութեան եկեղեցու վերանորոգում,
2. Երուսաղէմի Սուրբ Փրկիչ եկեղեցու եւ Սուրբ Յակոբայ վանքի վերանորոգում,
3. Ամմանի Ս. Թադէոս եկեղեցու ճարտարապետը, որուն համար եղիշէ սրբազան պատրիարքը, առ ի գնահատանք, Ս. Յարութեան Ա. կարգի շքանշանով կը պարգեատրէր գայն,
4. Պաղեստինի Շուման յիշատակի մզկիթի կառուցում,
5. «Չահրան» եւ «Հումմար» թագաւորական պալատներու կառուցում,
6. Յորդանանի Անճանօթ գիւղտորի յուշահամալիրի կառուցում,
7. Յորդանանի Կեդրոնական դրամատան տըր շէնքի կառուցում,
8. Ամմանի Անտուրի պալատի տըր շէնքի կառուցում:

Քարաք

Թաֆիլէ

Բ. Անտուրական շէնքեր.

1. «Արապ պանք» դրամատան կեդրոնական շէնքը եւ բոլոր մասնաճիւղերը,
2. «Գահիրէ-Ամման դրամատուն»-ի կեդրոնական շէնքը եւ բոլոր մասնաճիւղերը,
3. «Յորդանանի Ազգային դրամատուն»-ի կեդրոնական շէնքը եւ բոլոր մասնաճիւղերը,
4. «Յորդանանի Իսլամական դրամատուն»-ի կեդրոնական շէնքը եւ բոլոր մասնաճիւղերը,
5. Ամմանի առաջին «Սփինիզ» համալիրը եւ այլն:

Նշանաւոր դեմքերու պարագային, բժ. Արամ Շաղլեանին մասին պիտի անցնեմ, որ ան նաեւ միօրինակացուցած է նախարարութեան արխիւային դրոյթները, ապա, նոյնպէս՝ մեր հաստատութեան արխիւային դրոյթները, որուն յանձնախումբի անդամ էի: Մինչ այդ իր քոյրը Հայկազեան քոլեճին մէջ հոգեբանութեան դասախօս էր:

Իսկ գորավար Հրաչ Էթեմեզեանին մասին պիտի անցնեմ, որ շրջան մը Յորդանանի Ողիմպիական յանձնախումբին նախագահութիւնը վարած է:

Երրորդը կը վերաբերի Իսիպա Սալիպա Գեորգեանին, որ կը նշէ, թէ Ապտալա թագաւորին շարժավարն էր եւ Յորդանանի ինքնաշարժ վարելու առաջին արտօնագիր ստացողը: Իմ ականատեսի վկայութեամբ, այդ արտօնագիրին տերն էր Արամ հաջատուրեանը՝ խմբավար Օհան Տուրեանին եղբայրը եւ իմ երկու պաշտօնեաներու մեծ հայրը: Հաւանաբար բացատրութիւն մը կայ:

19. Անդրանիկ Տագետեան
 Կը ներկայացնէ ժողովրդագրական քաղաքներ Ամմանի Ս. Թադէոս եկեղեցու պատկի, մկրտութեան եւ մահուան տոմարներէն (1922-2013): Շատ հետաքրքրական արխիւային բժանխոյր աշխատանք մը, որ կը ծառայէ ապագայի ազգագրական, բնակավայրի եւ ընտանեկան ծագումնաբանական հետազոտութեան:

20. Պատ. Պերճ Ծամպազեան
 Կը ներկայացնէ յիշողութիւններ Յորդանանի Հայ անտարանական համայնքին կազմաւորման մասին՝ նշելով կարգ մը դրուագներ (1940-1960): Յատկանշական է, որ ինք ունի 7 եղբայրներ եւ քոյր մը:

21. Յարութ Զեքիճեան
 Կը ներկայացնէ յուշեր եւ դրուագներ 1972-1978 Յորդանանի մէջ պաշտօնավարած օրերէն: Այստեղ մէկ բան մոռցուած էր, Տիրան Ոսկերիչեանին Ս. Թադէոս եկեղեցու ճարտարապետը ըլլալը եւ այդ առթիւ պարգեատրուիլը:

22. Հերի Յակոբեան
 Կը ներկայացնէ «Հայ ընտանիք. յատեմական ճամբորդութիւն» իր ընտանիքին ողիսակները:

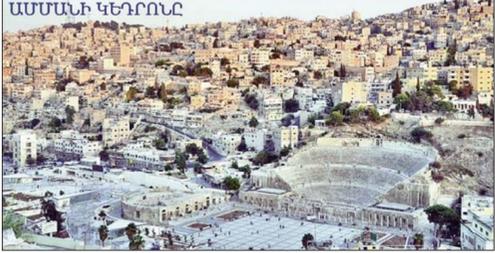
23. Հրաճիկ Վարդանեան
 Կը ներկայացնէ Սփինիզապետութեան հետ մշակութային կապի կոմիտէն եւ յորդանանահայութիւնը 1964-1990 խորհրդային շրջանին:

Խիստ վերապահութիւն կը յայտնեմ այս կողմնակալ ու պառակտու մտայնութիւնը՝ համայնքի անդամները «գործակցողներու» եւ «չգործակցողներու» բաժնող, «հայրենասէր» եւ «ոչ հայրենասէրներու» բաժնող, թերի տեղեկութիւններով լեցուն գեկուցումին մասին:

Լաւ կ'ըլլար, որ գեկուցողը միայն վիճակագրական տըւ-
ետալներ քաղեր այդ տեղեկագիրներն՝ զանց աննելով այժմ
անհմատ դարձած պոլիտեխնիկական քարոզչութիւնը: Միւս կող-
մէ՛ անգազաբար, օրին խորհրդային դեպքերումս հետ
«գործակցողները» կը դուրսն Յորդանանի պետութեան կող-
մէ անբարենպաստ կացութեան մէջ, եւ այստեղ նշուած է
«հայրենասիրական տրամադրութիւններ ունեցող» անձի մը
անուըն, որուն միջոցով կապ կը հաստատուին հայկական գա-
ղութիւն հետ (էջ 464-465):

1981-ի գեկուցումին մէջ կը կարգանք «(ԱՄՍ) Հայրենասի-
րական բնոյթի (Գնչական Կուսակցութիւն) եւ (ՀՄԸՄ) փրո-
դաշնակցականները»... (էջ 479-480): Այսքանով պիտի բաւա-
րարուիմ, թէն ըսելիքները շատ են: Սակայն նշեմ, որ ՀՄԸՄ-ը
մեծ թիւով Հայաստանի համալսարանները ատարած ան-
դամներ ունեցած է, որոնցմէ երկուքը ատենապետի պաշտօն
ստանձնած են: Եւ վերջապէս, Ռայիսա Սկրտչեանը ՀՄԸՄ-ի
հրատարակուող պարբերական մէջ ելոյթ ունեցաւ եւ ինձմէ խնդրեց, որ
դաշնակ նուազած ժամանակ նորասերուն էջերը դարձնեն:

Հայերուն արտագաղթի պատճառներէն կը նշուի չհիմնա-
տրուած «Յորդանանի պետական ապարտի միջին եւ ցածր
օդակներու հանդիպող խոցումները եւ ճնշումները»... չէ
նշուած, թէ ի՞նչ կերպով (էջ 472): Ուրեմն, երբ բարձր մակար-
դակի խտրականութիւն չկայ, ինչպէ՛ս կը համարձակի ստո-
րագրաց վրիպիլ... Յորդանանի մէջ անկարելի է:

Ամմանի կեդրոնը, ստորոտը՝ գրեթէ ամբողջական 6000
հանդիսատեսի հոռուական թատրոնը, ԶԱ Զորքողը դար:

24. Մատլէն Մեծակոբեան
Կը ներկայացնէ Յորդանանի հայերը՝ տեղական համար-
կումին եւ (Հայաստան) հայրենիքին հետ գուգորդումին մի-
ջեւ:

Կ'եզրակացնէ, որ յորդանանահայութեան մէջ գերոյել
մինչեւ 100 տոկոս համարկուածներ կան, երկրորդ, տեղա-
կան եւ շրջակային վերիվայրուները պատճառ գնարձան, որ
Հայաստանը ընտրեն իբրեւ վերջնական բնակութիւն, եր-
րորդ՝ շրջանի կրօնական արմատական շարժումները վերոյ-
շեցնելով օսմանեան լուծը՝ հոգեբանական ճնշում կը բանեց-
նեն, չորրորդ՝ հայը իբրեւ տիպար քաղաքացի՝ կարելիու-
թիւնը ունի հետապնդելու Հայ դատը Յորդանանի մէջ, եւ
հինգերորդ՝ կ'ըսէ, որ իշխանութիւնը ճնշել է, որուն լիովին
համաձայն են:

25. Վրիլէն Աւանեսեան
Կը ներկայացնէ յորդանանահայերու մասնակցութիւնը
հանրային կեանքին մէջ: Իր կարծիքով, անբաւարար է այդ եւ
բարելաւելու միջոցները կ'առաջարկէ:

26. Լուսին Թամիսեան
Կը ներկայացնէ սփիւռքահայ կնոջ ինքնութեան կազմա-
տրուումը: Անրելով իրարից մէջ, ուր հայկական դպրոց կամ
հաստատութիւններ չկային, հայերն չէ կրցած սորվիլ, եւ կը
պատճառաբանէ, որ կարելի է հայ ըլլալ՝ առանց լեզուն գիտ-
նալու: Այստեղ հետաքրքրական անակնկալ մըն էր, որ լիբա-
նական հայ լրագրող, հեղինակ Շահանուխտը կարճ ժամա-
նակ մը հայերն դասաւանդէր է Լուսինի մեծ հօր տան մէջ,
իբրեւ դասարան եւ ինք այստեղ քանի մը բառ հայերն սոր-
ված է:

27. Վրիլէն Փաշայեան
Կը ներկայացնէ Յորդանանի հայ համայնքին արդի հիմ-
նախնդիրները եւ կ'եզրակացնէ, որ Հայաստանի հետ աշ-
խուժ յարաբերութեամբ կարելի կ'ըլլայ պահել ազգային ինք-
նութիւնը:

28. Յատելուած
Այստեղ պիտի անդրադառնամ միայն թաղեւ Շայեանի
«Կենսը ինչպէս որ էր» գրութեան, որ իր պարզութեամբ ու
երգիծանքով տիպար նկարագրութիւնն է յորդանանահայ
գաղութի կեանքին: Չինջ չեմ ճանչցած, սակայն իր սպայ եղ-
բոր՝ Սահակին մասին դրուազ մը գրած եմ արդէն:

29. Չանազանը
Չանազանը մէջ կը խօսի «Հին հայերու» մասին, որոնք
երուսաղէմի մէջ դարերով ապրող հայերու շառավիղներն են,
որոնք մէջ Օշին եւ Զեւում պատմական անուններուն կը հան-
դիպին: Անոնք յատուկ բարբառ եւ խօսելու եղանակ ուն-
ին, որուն մասին դասական կատակ մը կայ, զիբախաբար
միայն վերջին նախադասութիւնը կը յիշէ՝ «Բերին լո՛ւ ու
թապաշիր, գրեց հանսա»:

2. Հայ կարթիկները խօսակցութեան մէջ հայ առաքելա-
կաններուն «հայերը» կ'ըսեն:

3. Ինձմէ խնդրեցին, որ Հայկազեանի շրջանաւարտներ
գործի դիմեն, եւ օրին եկաւ ու գեկուցեցին:

4. Շերիք Ֆէյսալ (Սոհաւետ մարզարդի փոխանորդ, ՄԵ-
քի Շերիքի Հիւսէյն պըն Ալիի երրորդ գաւազը, որ 1920-ին
Սուրիոյ, ապա 1921-1933 Իրաքի թագաւորը եղաւ) Սասն
քաղաքի թըքական բանակը պաշարելու ընթացքին ըսած է
իրեն այցելող հայ կամաւորական խումբին, որոնք մէջ էր
Արամ Սահակեան. «Անբա ժողովուրդն էսք հայ ժողովուրդը
կը նկատեն ինձի հարազատ եւ սիրելի»: Արամ Սահակեան,
«Դամասկոսէն Ազապա», «Հայրենիք» 1950, թիւ 4, ապրիլ, էջ
62:

5. Չերքեզներէն շատեր ինձի «իպս ամամ» հօրեղբորդի
կ'ըսեին՝ իբրեւ եւ չերքեզ յարաբերութիւն: Իմ չերքեզ իս-
լամ պաշտօնեաններն մէկուն հայրը հօրեղբորդիներ ունէր
Կովկասի մէջ, որոնք քրիստոնեայ էին եւ այցելեց անոնց:
Չերքեզներու եւ չեչններու տարբերութիւններն մէկը ոչ-
խարի մորթէ բաճկոնին կը վերաբերի: Չեչնները մուշտակը
տների կողմ կը հագուին, իսկ չերքեզները՝ մուշտակը դուրս
եւ անոք ծիծաղելով չեչններուն կ'ըսեն՝ «Դուք ոչխարէն լա՛ւ
գիտեք»:

ՅԱՐՈՒՑ ՉԵՔԻՏԵԱՆ

3 հոկտեմբեր 2019
(Շաբ. 3 եւ վերջ)

Շանթթ. - Յորդանանի մասին հետեւեալ յօդուածները
գրած են «Ազգակ»ի մէջ:
<http://www.aztagdaily.com/archives/376444>
<http://www.aztagdaily.com/archives/328043>
<http://www.aztagdaily.com/archives/324227>
<http://www.aztagdaily.com/archives/312335>
<http://www.aztagdaily.com/archives/301563>
<http://www.aztagdaily.com/archives/273766>

ԵՐԵՄՓՈՒՆԱՆ ՆՈՐԱ ԱՐԻՍԵԱՆԻ ՄԱՆԱԿՅՈՒԹԵԱՄԲ ՍՈՒՐԻՈՅ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ՔՆՆԱՐԿՈՂ ԸՆԴԱՒԱՅՆՈՒՄԸ ՅԱՆՉՆԱԽՈՒՄԸ Կ'ԱՄԱՐՏԷ ԱՌԱՋԻՆ ՓՈՒԼԸ

ժընելի՛ ՄԱԿ-ի կեդրոնական գրասենեակի
շեքին մէջ 29-31 հոկտեմբերի տեղի ունեցաւ
Սուրիոյ սահմանադրութիւնը քննարկող ընդ-
լայնուած յանձնախումբին բացման կիստն ու
քննարկումներու յաջորդական կիստը:

Իթեան աջակցութիւնը վայելող պատուիրակու-
թեան անդամները հաստատեցին, որ յանձնա-
խումբին աշխատանքը կը կեդրոնանայ սահ-
մանադրական բարեփոխումները քննարկելու
վրայ, որ կրնայ ընդգրկել նաեւ գործող սահ-
մանադրութեան որոշ յօդուածներու փոփո-
խութիւններ եւ միեւնոյն ժամանակ բաց է սոր
սահմանադրութեան նախագիծի մշակման
համար, պայմանաւ որ ան լրացնէ սուրիական
պետութեան բոլոր նպատակները եւ պահպա-
նէ ազգային սկզբունքներն ու ստանալ սու-
րիացի ժողովուրդի համաձայնութիւնը:
Իսկ նոյեմբեր 4-8 կայացաւ ընդլայնուած
յանձնաժողովին ճշդած փոքրացուած յանձն-
ախումբին աշխատանքը:
Ան կը բաղկանայ 45 անդամներ, բաժնը-
ք՝ 15 պատուիրակութիւններու:

Յանձնախումբը կը բաղկանայ 150 անդա-
մներ՝ բաժնուած այսպէս. 50 անդամ՝ սուրիա-
կան պետութեան աջակցութիւնը վայելող
պատուիրակութիւնը, 50՝ ընդդիմութեան պատ-
ւիրակութիւնը եւ 50՝ քաղաքացիական հասա-
րակութեան պատուիրակութիւնը:

Նշեց, որ սուրիական պետութեան աջակ-
ցութիւնը վայելող պատուիրակութեան մաս կը
կազմէր Սուրիոյ խորհրդարանի երեսփոխան,
պատմաբան դոկտ. Նորա Արիսեանը:

Լրատումիջոցներէն հեռու ընթացող կիս-
տերուն ներկայ գտնուեցաւ Սուրիոյ հարցով
ՄԱԿ-ի յատուկ բանազնագ Կիր Փեթերսընը, իսկ
նիստերը համանախագիցին Ահմադ Զըզալին եւ Հատի Ալպահրան:

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ Զըզալին՝ հաստատելով մերժումը սահ-
մանադրութիւնը քննարկող յանձնախումբին գործերուն որեւէ արտաքին մի-
ջամտութեան:

Փեթերսըն իր խօսքին մէջ տոյն յանձնաժողովի աշխատանքներուն սկիզբը
դէպի մշտական քաղաքական լուծում կարելու քայլ համարեց՝ շեշտելով որ
սահմանադրութիւնը միայն սուրիացի ժողովուրդին սեփականութիւնն է:

Յատկանշական էր, որ նիստերուն ընթացքին մշակուեցաւ եւ ընդունուե-
ցաւ «Վարքի օրէնագրքի եւ ընթացակարգերու ստեղծագործութիւն», որ պիտի
սահմանէ ընդլայնուած եւ փոքրացուած յանձնախումբերու աշխատանքը:

Նիստերու ընթացքին ներկայները արտայայտուեցան սահմանադրութեան
շուրջ իրենց տեսակետի մասին, հնչեցին մտակետներ, որոնք կը պնդեն յա-
ջորդ նիստը Դամասկոսի մէջ գումարելու մասին, իսկ սուրիական պետու-

Մաւորաբար՝ ահաբեկչութեան դէմ պայքարի մասին պարբերութիւն մը
աւելցնելու կարեւորութիւնը, ինչպէս նաեւ՝ սուրիական պետութեան աջակ-
ցութիւնը վայելող պատուիրակութիւնը առաջարկ-փաստաթուղթ ներկայա-
ցուց դատապարտելու բոլոր ահաբեկչական գործողութիւնները, որոնք իրա-
կանացուեցան Սուրիոյ մէջ ահաբեկչական խմբաւորումներու կողմէ, որպէս
զի կարելի ըլլայ յառաջխաղացում արձանագրել քննարկումներուն ընթաց-
քին, սակայն ընդդիմութեան պատուիրակութիւնը մերժեց զայն:

Նշեց, որ յանձնախումբը փաստաթուղթին մէջ հաստատած է Սուրիոյ
ամբողջ տարածքին պետութեան վերահսկողութիւնը վերականգնելու կարե-
ւորութիւնը:

Փոքրացուած յանձնախումբին նիստերը պիտի շարունակուին 25 նոյեմբե-
րին:

«ԱԿՕՍ»-Ի ԱՆԴԱՐԱԴԱՐՁԸ «ՀՐԱՆԻ ՏԻՆՔ» ՀԻՄՆԱԳՐԱՄԻ՝ ԿԵՄԱՐԻՈՅ ԹԵՄԱՅՈՎ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻՆ, ՈՐԸ ԱՐԳԵԼՈՒԹՅ ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ. «ԵԹԷ ԽՕՍԷԻՆՔ, ԻՆՉ ԷԻՆՔ ՊԱՏՄԵԼՈՒ»

«Յրանք Տինք» հիմնադրամի կողմից կազմակերպուած է հոկտեմբերի 18-
19 հիմնադրամի սրահում տեղի ունեանալիք «Կեանքի մէջ շրջակայ բնակա-
վայրերի հասարակական, մշակութային եւ տնտեսական պատմութիւնը»
խորագրով գիտաժողովը արտելուց Ընդդիմութեան ազատութեան կողմից: Մենք
գրուել ենք գիտաժողովի մասնակց գիտնականների հետ եւ կարգ ենք առել
հետեւեալ հարցի վրայ՝ «Եթէ գիտաժողով տեղի ունենար, ի՞նչ թեմաների
մասին էիք ելոյթ ունենալու»: Ստորեւ ներկայացում ենք գիտաժողովին
չմասնակցած գիտնականների պատասխանները:

ՊԵՐՔԵՆԻՆ ՄԱՏԵՆԸ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ՈՒՇԵՐԸ
Մարդաբանութեան ոլորտում իր աշխատանքներով յայտնի դոկ. փրոֆ.
Սուրի Այուբը գեկուցում էր ունենալու Պերքեթի Մատենի հանքերի մա-
սին: Այուբն առաջ. «Ներկայիս Չամբարը եւ Փողանթը շրջանակում առկա
կապարի հանքերն անփոխարինելի էին Օսմանեան կայսրութեան կենտրո-
նական իշխանութեան համար, յատկապէս՝ ռազմամթերքի արտադրութեան
տեսակետով: Մի դարաշրջանում, երբ օսմանեան կենտրոնական իշխանու-
թիւնը հնարարութեան ջունէր դրանք ուղղակիօրէն աշխատեցնելու, լուծումը
տեսել էր որանք գործարկելու լիազօրութիւնը տեղական ուժերին թողնելու
մէջ: Երեւում է, որ այդ արտօնութիւնը տրուել է Եոզկաթի կենտրոնում բնակ-
ած Չափանօղլուներին, որոնք 19-րդ դարի սկզբին՝ մարտաիրաւէր են նետել
օսմանեան կենտրոնական իշխանութեանը: Երբ Չափանօղլու-կենտրոնա-
կան իշխանութիւնը յարաբերութիւնները վերածուեցին հակամարտութեան,
օսմանեան կառավարութիւնը սկսեց այլ ուժեր փնտռել այդ արտօնութիւնը
տրամադրելու համար: Այս անգամ Չուկուրուկայի կենտրոնը, ընդդէմ Չա-
փանօղլուներին, այդ արտօնութիւնը տրամադրեց Մենեմենհօղլու աշիւրե-
րին: Երբ երեւան եկաւ Մենեմենհօ-օսմանեան կայսրութիւնի մրցակցութիւնը,
երեւում է, որ Մենեմենհօղլուները խորհուրդ տուած է Օսմանեան կայսրութեան
կենտրոնական իշխանութեան հետ ֆինանսական յարաբերութեան մէջ
մտած այլ հարկանաւաքներ են մշտնջել եկել:

Այդ մրցակցութիւնը կարգաւորելու համար կողմերը ձգտել են իրենց օգ-
տին վերահսկել բնակչութեան շարժը եւ շրջանում այդ ժամանակակից համար
օտար խմբեր քանակեցնել: Դրանք մէջ Կիւմուշխանի յոյների ու պոլկարների
նման՝ կային նաեւ քրիստոնեայ մետաղագործներ: Կան հաւաստի տուեալ-
ներ այն մասին, որ բնակչութեան այդ տեղաշարժի պայմաններում կենտրոն-
երի համար անփոխարինելի էին Պերքեթի Մատենի այլաբանը, ընդդէմ Չա-
փանօղլուների պատճառ էին դառնում, բացի այդ՝ կապարի տեղափոխութեամբ
զբաղուող որոշ քոչուր աշիրթները պաշտպանուում էին օսմանեան կենտրո-
նական կառավարութեան կողմից:

Այդ **ստիւանդիլ** միեւնոյն ժամանակ Կեսարիա-Չուկուրուկա ֆինանսա-
կան յարաբերութիւնների ձեւաւորման վրայ է ազդեցութիւն ունեցել: Սա-
կալի արտադրութեան աճի հետ մեկտեղ՝ տեղական ուժերի կողմից վերահս-
կուող այդ տարածքը դառնում է Չուկուրուկայի աշխատանքային հոսքի ամե-
նակարեւոր ուղղութիւններից մէկը: Կարճ ասած, Պերքեթի Մատենը 19-րդ
դարում ձեւաւորուող Կեսարիոյ եւ Չուկուրուկայի տնտեսութեան եւ բնակչու-
թեան վրայ ակնյայտ ազդեցութիւն է ունեցել: Այս յօդուածում կենտրոնանում
ենք 19-րդ դարում ռազմավարական նշանակութեան ունեցող հանքավայրի
շուրջ հաւաքուած մարդկանց եւ իշխանութիւնների յարաբերութիւնների
վրայ, որոնք ձեւաւորեցին այնտեղի ներկայիս ժողովրդագրութիւնը»:

ՀՈՐԸ ԹՈՒՐԵՒՆԸ ԵՒ ԵԱՐԸ՝ ՅՈՅՆԻՆԸ
Միացեալ Միեանակներում աշխատող պատմաբան Թոմ Փափատեմթե-
րիուն գիտաժողովում ելոյթ էր ունենալու «1850 թ. Կեսարիայում գտնուող
յոյն ուղղափառ Սուրբ Նիքոլայ եկեղեցու վերակառուցման ժամանակ յոյն-
հայկական բախումները» թեմայով: Նա տուեց հետեւեալ գնահատականնե-
րը. «Օսմանեան կայսրութեան վերջին ժամանակաշրջանում Կեսարիայում եւ
շրջակայ գիւղերում բնակուող ոչ մուսուլման համայնքները սոր եկեղեցիներ
կառուցելու, առկալ եկեղեցիները վերակառուցելու կամ էլ նորոգելու նախա-
ծեռնութեամբ էին հանդէս գալիս: Նախորդ դարերում պետութեան կողմից
եկեղեցիների կառուցման հարցում արուած տարբեր սահմանափակումները
թեթեւացուել են 18-րդ դարի վերջում եւ 19-րդ դարում կատարուած բարեփո-
խումներից պնդել է, որ գերեզմանոցը եւ քարերը իրեն են պատկանում եւ դեմ է
դրուք եկել՝ դրան: Հայերն այդ ժամանակ Ս. Նիքոլայ եկեղեցու աշխատանք-
ներին վերջ տալու համար հայերի կողմը բռնած օսմանեան պաշտօնեանե-
րին բողոք ներկայացնելուց առաջ յոյների սպառնում են: Յունական հա-
մայնքն իր հերթին Պոլսում գտնուող պաշտօնեաներին եւ դիմում: Նրանք որո-
շում են կայացնում յոյների օգտին: Կապարուկիայում բազմաթիւ եկեղեցի-
ներ կառուցած Կեսարիոյ մետրոպոլիտ Փաիսիոսը դառ համար անմիջապէս
Պոլիս ե գնում եւ գործը ներկայացնում վերաքննիչ դատարան: Նա Կեսարիա

Ե վերադառնում դատարանի որոշմամբ առ այն, որ քարերը յոյներին են պատ-
կանում: Յաղթանակից ոգեւորուած՝ յոյները եկեղեցին կոտորեցին «հողը
թորեցին եւ քարը՝ յոյնը» խօսքերով՝ երգ են երգում:

Այդ վեճը ներկայացում է Աքեմենոս գտնուող Փոքր Ասիայի հետազօտու-
թիւնների կենտրոնում Լոզանի պայմանագրով Կեսարիոյ բնակիչների հետ
1900-ական թթ. արուած բազմաթիւ բանաւոր պատմութիւններում: Այդ դէպ-
քի մասին յիշողութիւնը համայնքի համար մեծ կարեւորութիւն է ունեցել, սա-
կայն օսմանեան պաշտօնական փաստաթղթերում էլ խնդիրը ներկայացում
է գրեթէ նոյն շեշտադրումներով եւ դէպքերի նոյն յաջորդականութեամբ: Օս-
մանեան վարչապետական արխիւում կայ այդ գործով դատարանի որոշումը,
առկայ են նաեւ 1850 թ. պատկանող բազմաթիւ փաստաթղթեր: Եթէ միաժա-
մանակ օգտագործենք այդ բանաւոր պատմութիւնները եւ օսմանեան փա-
ստաթղթերը, կը հասկանանք, թէ կարելու իրադարձութիւնները պետութեան
կողմից ինչպէ՛ս են փաստաթղթաւորուել, եւ հարմարեղ ի՞նչ ձեւով է դա յիշել:
Այդ աղբիւրները, բացի վեճը բացայայտելը, պարզաբանում են նաեւ, թէ յու-
նական համայնքն ինչպէ՛ս է այն մեկնաբանել»:

ԿԱՊԱՐԴԿԻԿԱՅԻ ԲՈՂՈՋԱԿԱՆ ՅՈՅՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Դոկ. փրոֆ. Էլչին Մաճարը ելոյթ էր ունենալու Կապարուկիայի բողոքա-
կան յոյների թեմայով: Մաճարն առաջ. «Հնարարութիւն ունենալու դէպքում
պատմելու էի 19-րդ դարում Կապարուկիայի յոյների մէջ բողոքական միսիո-
ներների գործունեութեան եւ դրա արդիւնքում շրջանում երեւան եկած բողո-
քական յոյների մասին: Այդ հարցը յոյն եւ թուրք պատմաբանների կողմից ան-
տեսուած թեմա է: Եթէ անգամ միջն այդ տոյն շրջանում եղել են մի քանի յոյն
բողոքականներ, ապա տեսնում ենք, որ հետազայում անելի ձեւ խմբեր են
երեւան եկել հետեւեալ չորս բնակավայրերում՝ Չինիտըր, Թաւա, Ուրկիսի
եւ Կապարուկիայի ծայրամասային գիւղ համարուող Ֆեքի մօտ գտնուող
Կիւրիւմզէ:

Միսիոներները՝ յունաւոր թուրքերէն կրօնական հրատարակութիւննե-
րով, դպրոցներով եւ հիւանդանոցներով, փորձել են իրենց կողմը գրաւել Կա-
պարուկիայի յոյներին, յատկապէս երեւան, եւ 19-րդ դարի վերջին քառոր-
դին յունական պատրիարքութիւնը՝ փորձել է ընդդիմաբար միսիոներների
գործունեութեանը՝ թիրախում յատկապէս ունենալով Չինիտըրէն:

1924 թ. բնակչութեան փոխանակման համար պատասխանատու հաւը
յանձնաժողովը որոշում էր ընդունել, որ կաթողիկէ եւ բողոքական յոյները
ս

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՆՍՈՒՐԵԱՆԸ ԿԸ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐԵ ԱՌԱՋԻՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՇՔԱՆՇԱՆՈՎ՝ ԳԱՅՐԵՆԻԻՆ ՄԱՏՈՒՅԱԾ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԳՆԱՐԿՈՒ

Նախագահ Արմեն Սարգսյանի հրամանագրով երաժշտական արուեստի զարգացման գործին մեջ ներգրավված իր նշանակալի անձինքն է անկախ ծնողներու համար մեծանուն երգահան, Հայաստանի ժողովրդական արուեստագետ Տիգրան Մանսուրյան պարգևատրված է «Հայրենիքի մատուցած ծառայություններուն համար» Ա. աստիճանի շքանշանով:

Նախագահական նստավայրին մեջ Սարգսյան պետական բարձր պարգևը յանձնած է Մեծանուն արուեստագետին:

Նախագահը շնորհակալ է Ս. Մանսուրյանը՝ մարտի 10-ը քաջաշունչությամբ, ստեղծագործական նոր ծնողներուն մեջ անսպասելի եղանակով: «Դուք շատով արժանացած եք մեր ժողովուրդին սիրով: Բայց դեռ ընելիք ունիք. որքան շատ ծառայություններ ձեզ, այնքան մեք հարուստ կ'ըլլանք», նշած է նախագահը:

ՖՐԻՏԸՄ ՕՆ ՏԸ ՆԵԹ-Ի ԳՆԱՐԿՈՒՄ, ԳՆԱՐԿՈՒՄ ՏԱՐԱԾՈՒԹՅԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԵՋ ՅԱՌԱՋԱՏԱՐՆ Է

«Ֆրիտըմ հաուս» միջազգային իրաւապաշտպան կազմակերպութիւնը հրապարակած է Համացանցի ազատութեան «Ընկերային մեթոդային ճգնաժամը» վերաբերող զեկուցումը, որուն համաձայն, Հայաստան կը դասուի «ազատ» երկիրներու շարքին: Դիտարկուած 65 երկիրներու շարքին մեջ Հայաստան այն 3 երկիրներէն մէկն է, որ 2019-ին արձանագրած է ամենամեծ յառաջընթացը:

Ֆրանսա եւ Հայաստան, ստանալով հաւասարապէս 76 միավոր, կը կիսեն 8-րդ հորիզոնականը: Համեմատութեան համար նշենք, որ 2018 թուականի զեկուցումին համաձայն, Հայաստան կը զբաղեցնէր 13-րդ հորիզոնականը:

Զեկուցումին մեջ մասնաւորապէս նշուած է. «Հայաստանի մեջ դրական փոփոխությունները, որոնք սկսած են 2018-ին, թաշտայ յեղափոխութեամբ, կը շարունակուին վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի գլխաւորութեամբ, նուազած են բովանդակութեան սահմանափակումները եւ համացանցը օգտագործողներու իրաւունքներու ունեւորման ղեկավարը: Մասնաւորապէս առջանց լրագրողներու նկատմամբ բռնութիւնները նուազած են, թուային լրատուամիջոցները աւելի մեծ ազատութիւն ստացած են տնտեսական եւ քաղաքական ճնշումներէն»:

Իր այս ցուցանիշով Հայաստան տարածաշրջանի երկիրներէն յառաջատարն է: Ազդելով նաեւ ճանաչուած է ոչ ազատ երկիր՝ հաւաքելով 39 միավոր՝ նախորդ տարուան 40-ի փոխարէն (45-րդ հորիզոնական): Վրաստան պահպանած է նախորդ տարուան ցուցանիշը՝ 75 միավորը եւ ճանաչուած է ազատ երկիր (10-րդ հորիզոնական), իսկ Թուրքիան եւ Իրանը ոչ ազատ երկիրներու շարքին մեջ են:

ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ ԹԱՆՔԱՐԱՆԸ ԼՈՅՍ ԸՆԾԱՅԱԾ Է ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԱԿԱՆ ԱՏԵՂՃԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆՆԵՐ՝ ԱՐԵՄՏԱԳԱՅԵՐԵՆՈՎ

Յովհաննէս Թումանեանի եւ Լեւոն Շանթի 150-ամեակներուն առիթով Թումանեան թանգարանը հրատարակած է Թումանեանի մանկական ստեղծագործութիւններու գիրք մը՝ արեւմտահայերէնով: Ընդհանուր ընդհանուր ունեւորումը կը կազմէ 8-ին, Յովհաննէս Թումանեանի թանգարանին մեջ:

Յայտնենք, որ արեւմտահայերէնի դարձուցումը աշխատանքը իրականացուցած է Լեւոն Շանթի Պոլտոյ հայ մանուկներուն՝ Թումանեանի աշխարհը աւելի ճանաչելի եւ հասկնալի դարձնելու նպատակով: «Ժամանակին Յովհաննէս Թումանեանը եւ Լեւոն Շանթը իրաւիքած են կազմելու՝ տարրական դասարաններու համար նախատեսուած «Լուսաբեր» դասագիրքը: Սկիզբը գայն հրատարակած են արեւելահայութեան համար, բայց այնքան յաջող էր, որ Լեւոն Շանթը դասագիրքը դարձուց արեւմտահայերէնի: Մեր թանգարանին մեջ դասագիրքի տարբեր հրատարակութիւններ կը պահուին. դասագիրքը բաւական երկար կեանք ունեցած է: Այս գիրքին հիմը եղած են այն բոլոր դասագիրքերը, որոնք հրատարակուած են մինչեւ Թումանեանի մահը», պատմեց թանգարանի տնօրէն Անի Եղիազարեանը:

Գիրքը, որուն մեջ տեղ գտած են Յովհաննէս Թումանեանի բանաստեղծութիւնները, առաջապետները, պատմութիւնները, նկարագրող ծանոթարկումները, պատմութիւնները, նկարագրող ծանոթարկումները մեջ ապրող հայ մանուկները, իսկ անոնց աշակցած են Հայաստանի մեջ ապրող երեխաները:

ԱՐՅԱՆԻ ՄԵՋ ՊԻՏԻ ԿԱՅՆՆԱՅ ԱՐՅԱՆԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒՄԸ «ԼՈՒՍԱԲԵՐՆ ԼՈՒՍ» ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄԸ

Ստեփանակերտի «Վահրամ Փափագեան»-ի անուան պետական թատրոնին կողմէ շուտով հանդիսատեսի դասին պիտի յանձնուի «Լուսաբեր» ներկայացումը, որ երիտասարդ գրող Յերմիէն Աւագեանի «Պատերազմ... Այգեր... Ծաղիկներ» գիրքին բեմականացումն է: Ներկայացումն առաջ Ստեփանակերտի «Վահրամ Փափագեան»-ի անուան պետական թատրոնը, Համազգային հայ կրթական եւ մշակութային միութեան Արցախի գրասենեակին հետ միասին տուաւ մամուլի ասուլիս մը:

Ստեփանակերտի թատրոնի գեղարուեստական ղեկավար Ռուզաննա Խաչատրեան ըսաւ, որ ներկայացման մեջ փորձած են ամփոփել հերոսի ճեմատրուած կերպարը: Յերոս, որ պատերազմին մէջ մտնող յաջողութիւն եւ պարտիւն բաժնուց: Ըստ անոր, մեկ տարի առաջ, երբ լոյս տեսաւ Յերմիէն Աւագեանի «Պատերազմ... Այգեր... Ծաղիկներ» գիրքը, ան ծանօթանալով ստեղծագործութեան, իբրէն բեմադրիչ, պատկերացուցած է բեմական տարբերակն ու կենդանի հերոսներուն պատմութիւնը:

Յայտնենք, որ ծրագրին իրականացման աշակցեցան Արցախի մշակութային, երիտասարդութեան հարցերու եւ զբօսաշրջութեան նախարարութիւնը, Ստեփանակերտի քաղաքապետարանը, «Ղարաբաղ թելեքոմ»-ը, Արցախի Հանրային պատկերասփիւռի եւ «Peace» ընկերութիւնները եւ այլ կազմակերպութիւններ: Իր հերթին, Համազգային հայ կրթական եւ մշակութային միութեան Արցախի գրասենեակի ղեկավար, ստեղծագործութեան հեղինակ Յերմիէն Աւագեան նշեց,

որ գիրքին բեմականացումը համարձակ քայլ մըն էր նաեւ իրեն համար, որովհետեւ երբեք թատրոնի համար որեւէ ստեղծագործութիւն չէր գրած: Անորադասարանով ներկայացման անուանի՝ Հ. Աւագեան ըսաւ, որ լուսաբացը ազատամարտի ժամանակ ուղի կանգնած բոլոր մարտիկներուն եւ ժողովուրդին երազանքն է, որ կը խորհրդանշէ ազատ ու անկախ հայրենիք ունենալու գաղափարը: Ներկայացման համար գրուած է նաեւ յատուկ երաժշտութիւն, որուն հեղինակն է Վաչէ Շարաֆեանը: Հաղորդենք, որ թատրոնին անդրանիկ ներկայացումը նախատեսուած է կատարել 5-6-7 դեկտեմբերին:

ԳՆԱՐԿՈՒՄ ԵՒ ԱՐՅԱՆԻ ՄԵՋ ԿԱՅԱՅՄ «ՌՈՒՍ» ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԺԱՊԱՒԵՆՆԵՐՈՒ 15-ՐԴ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՌԱՏՈՒՄ

Երեւանի եւ Հայաստանի 7 մարզերու, Արցախի եւ Վրաստանի մեջ նոյեմբեր 5-9-ին տեղի ունեցաւ «Ռուս» մանկապատանեկան ժապաւեններու 15-րդ յօբելեանական միջազգային փառատօնը, որ կը կազմակերպէ Հայաստանի «Ռուս Բիլով» հիմնադրամը՝ Հայաստանի կրթութեան, գիտութեան, մարմնակրթութեան եւ մշակոյթի նախարարութեան աշակցութեամբ:

Փառատօնի հիմնական նպատակներն մէկն է ապակերտնացնել փառատօնային ծրագրի եւ ձեռնարկները Երեւանէն դեպի Հայաստանի մարզեր եւ Արցախ, կարելի եղածին չափ շատ ներգրաւել եւ մասնակցի դարձնել մարզաբնակ հանրութիւնը փառատօնին, ինչպէս նաեւ նպատել փառատօնային ինքնուրու եւ տեղի հանրութեան միջեւ անմիջական կապերու ստեղծման:

Երեւան եկած են հիւրեր՝ Ռուսիայէն, Չեխիայէն, Վրաստանէն, Իրանէն, Ուզբեկիստանէն, Ֆրանսիայէն, Ղազախստանէն, Աւստրալիայէն, Պիլիպիններէն, Գերմանիայէն, Հունգարիայէն, Լեհաստանէն, Ուկրաինայէն, Ժամբիայէն եւ ուրիշ երկիրներէ:

Յայտնենք, որ մտատարապէս 68 երկրէ ստացուած 1020 ժապաւեններու դիմումները ներկայացուցած էր 210 ժապաւեն: «Ռուս» 15-րդ յօբելեանական փառատօնը հաւատարիմ կը մնայ իր որդեգրած ձեւաչափին, եւ այս տարի ես մասնակցատանեկան դասական կազմ կազմուած է բացառապէս մանուկներէ եւ պատանիներէ՝ Երեւանէն, Հայաստանի մարզերէն եւ Արցախէն, մասնաւորապէս՝ «Խաղարկային ժապաւեններ» անուանակարգին մեջ՝ փոքրիկները Արցախէն, «Անիմացիոն ժապաւեններ» անուանակարգին մեջ՝ «Թուս» ստեղծարար արհեստագիտութիւններու կեդրոնի փոքրիկները, «Ես իրաւունքներ ունիմ» անուանակարգին մեջ՝ «Այբ» դպրոցի սաները, «Լաւագոյն Ֆրանքֆոն» ժապաւեն» անուանակարգին մեջ՝ Հայաստանի մեջ ֆրանսական համալսարանի ուսանողները, «Պատիւ ունիմ» ռազմաօդային սպորտական ժապաւեններու անուանակարգին մեջ՝ Հայաստանի գործադատութիւնի զինուորները եւ «Հանդիսատեսի համակրանք» անուանակարգին մեջ՝ Գաւառի մանկատանի սաները: Այս տարի ես փառատօնային ծրագրին մեջ ընդգրկուած պիտի ըլլայ ոչ միջուկային «Երեխաներ» երեխաներու համար» անուանակարգը, որ ներկայացուած պիտի ըլլան շարք մը երկիրներու երեխաներու եւ պատանիներու կողմէ նկարահանուած լաւագոյն ժապաւենները՝ երեխաներու համար:

Հաղորդենք, թէ արդէն երկրորդ տարին է, որ «Ռուս Բիլով» հիմնադրամը կը համագործակցի Ճապոնի միջազգային հիմնադրամին հետ:

ԳՆԱՐԿՈՒՄ ՄԵՋ ԳՈՐԾԵԼՈՒ ՓՈՓՈՒ ԳՆԱՐԿՈՒՄ ԵՒ ՍՓԻՐՈՒՄ ԱՒԵԼԻ ԸԱՆ 80 ՍԹԱՐԹԱՓ

«Ներուժ» սփիւռքի սթարթափ ծրագրի դիմումներու ընդունման ժամկետը աւարտած է, անոր դիմած են աւելի քան 80 սթարթափ աշխարհի տարբեր ծայրերէն՝ Միացեալ Նահանգներէն, Աւստրալիայէն, Չինաստանէն, Գերմանիայէն, Անգլիայէն, Ֆրանսիայէն, Սլովակիայէն, Եսթոնիայէն, Չեխիայէն, Իրանստանէն, Հարաւային Զորեայէն, Ռուսիայէն, Վրաստանէն եւ Եգիպտոսէն:

Սփիւռքի գործերու գլխաւոր յանձնակատարի գրասենեակէն յայտնեցին, որ յաջորդ փուլով պիտի կատարուի դիմումներու ուսումնասիրութիւն, հարցազրոյցներ պիտի ըլլան, ընտրութեան փուլեր պիտի կայանան, յաջածները պիտի իրաւորուին Հայաստանի 16-20 դեկտեմբերին Դիլիջանի Միջազգային դպրոցին մեջ մասնակցելու քառօրեայ հաւաքի, ծանօթանալու Հայաստանի սթարթափ համակարգին եւ Հայաստանի մեջ գործարարութեամբ զբաղելու առաւելութիւններուն, լսելու ոլորտի լաւագոյն մասնագետները, համագործակցելու տեղացի գործընկերներու հետ եւ զարգացնելու իրենց գաղափարները: Աւարտին յաջող խումբերը պիտի ստանան 15-30 հազար տուարին համարժեք դրամաշնորհներ, ինչպէս նաեւ՝ Հայաստանի մեջ իրենց սթարթափը իրմանելու համար ձեռնարկատիրական ամբողջական աջակցութիւն:

ՇՈՒՐԻՄ ՄԵՋ ԲԱՅՈՒՄԸ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ ՆԿԱՐԳՈՒՄԻ ԺԱՔԻՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ «ԱՐԿԱՆ. ՄԵՐ ԲԱԺԻՆ ԵՐԱԶԸ» ԽՈՐԱԳՐՈՎ ԳՈՐԾԱՐԱՆԵՄ

Վերջերս Շուշիի Կերպարուեստի պետական թանգարանին մեջ տեղի ունեցաւ նկարչուի ժաքին Սարգսյանի «Արցախ. մեր բաժին երազը» խորագրով ցուցահանդէսին բացման հանդիսաւոր արարողութիւնը:

Լրագրողներու հետ մամուլի ասուլիսի ընթացքին «ԱՐՏ PR» ընկերութեան հիմնադիր-տնօրէն Գայեանէ Դաւթեան յայտնած է, որ «ԱՐՏ PR» ընկերութեան նախաձեռնութեամբ այս տարուան մայիս ամսուան ընթացքին խումբ մը ժամանակակից արուեստագետներ եռօրեայ այցելութեամբ գտնուեցան Արցախ եւ իրականացուցին «Նուիրատուութիւն Արցախին» նախագիծը: Նախագիծին շրջանակներուն մեջ անոնք իրենց գեղանկարչական աշխատանքները նուիրեցին Արցախին: Այդ արուեստագետներու շարքին էր նաեւ ժաքին Սարգսյանը, որ յատուկ այդ նախագիծին համար ստեղծած էր «Արցախ» խորագրով իր մեծածաւալ կտաւը, որ տեղ գտաւ Շուշիի Կերպարուեստի պետական թանգարանին մեջ:

«Այդ այցելութիւնը ժաքինին առաջին այցելութիւնն էր Արցախ, որմէ ան շատ տպաւորուած վերադարձաւ Գիւմրի եւ սկսաւ աշխատիլ իր նոր շարքին վրայ, որ ամբողջփն նուիրուած է Արցախին: Այս անգամ ես «ԱՐՏ PR» ընկերութեան նախաձեռնութեամբ այդ բացառիկ շարքը՝ անհատական ցուցահանդէսի տեսքով, պիտի ներկայացուի Շուշիի Կերպարուեստի պետական թանգարանին մեջ», նշած է Գ. Դաւթեանը:

Ըստ Դաւթեանի, արցախեան արուեստագետներուն կը սպասէ չափազանց հետաքրքրական ցուցադրութիւն, երաժշտութիւն եւ գիւլիի հիւրասիրութիւն: Նշենք, որ մուտքը ազատ պիտի ըլլայ:

ԳՆԱՐԿՈՒՄ ՄԵՋ ՊԻՏԻ ԻՐԱԿԱՆԱՅՈՒՄ ԵՐՈՊԱԿԱՆ ԺԱՊԱՒԵՆՆԵՐՈՒ ՓԱՌԱՏՈՒՄ

Հայաստանի մեջ նոյեմբեր 10-էն դեկտեմբեր 2 պիտի կայանայ Եւրոպական ժապաւեններու փառատօն: Երեւանի, Գիւմրիի, Դիլիջանի եւ Վանաձորի մեջ պիտի ցուցադրուին հանրայայտ եւ մրցանակակիր եւրոպական ժապաւեններ:

Նշենք, որ բոլոր ցուցադրութիւններուն մուտքը ազատ է:

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ ԵՒ ԻՐ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐԸ

ՀԱՅՐԻԿԻ ՊԱՔՈՒ ՀՈՎՈՒՄԵՏԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

- ՕՐՄԱՆԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԵՒ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՀԵՏ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Սուրբ Էջմիածնի մէջ կատարուած միւռնօրինակէն երկու օր ետք, 16 սեպտեմբեր 1897-ին մայրավանք այցելեցին Մոսկուայի երկրաբանական ժողովին մասնակցող երեսուս գիտնականներ:

Երկար եւ հաճելի գրոյցէ ետք անոնք Յայրիկի կէտորուն ճաշի հիւրերը եղան: Գիտնականներէն ոմանք բաժակաճամբ արտասանեցին եւ խօսեցան հայկական հարցի եւ հայոց տառապանքներու մասին:

Գիտնականներու բաժակաճամբէն ետք ոտքի ելաւ Յայրիկ եւ իր կարգին բաժակ բարձրացնելով ըսաւ, որ հայութիւնը իր ազատութիւնը քաղաքակիրթ եւ քրիստոնէայ Եւրոպայէն կը սպասէր, բայց միջազգային դիւանագիտութիւնը իր խոստումը չկատարեց եւ հայերը յուսահար եղան, իսկ Թուրքիա սանձարձակօրէն կազմակերպեց հայկական մեծ ջարդերը:

Յայրիկ շարք մը մեղադրանքներ ուղղեց եւրոպական մեծ պետութիւններուն եւ շեշտեց.

- Ամէն տեսակ օրինական միջոցներու դիմեցի եւ աշխատանքներս ի գուր անցան: Բայց բնաւ չեմ յուսահատուած: Միշտ նոր միջոցներ կը փնտռեմ իմ ազգիս տառապանքը մեղմելու համար: Այսօր դարձեալ պիտի դիմեմ ձեր կառավարութիւններուն, ինչպէս որ, որ հայկական հարցը լուծեն եւ իմ ազգիս տառապանքին վերջ տան: Ան այս որոշեր եմ ձեզ ամենքդ ալ ինչ պատահող պահել, մինչեւ որ ձեր կառավարութիւնները կատարեն իմ խնդիրը:

Սեղանակից հիւրերը երկարատեւ ծափերով իրենց բարոյական զօրանցութիւնը եւ համակրանքը յայտնեցին հայութեան:

Ռուսական կառավարութիւնը թափով յառաջ կը մղէր հայութեան ռուսացման եւ ձուլման քաղաքականութիւնը եւ ամէն կերպ կ'աշխատէր հսկողութեան եւ հակակշիռի տակ առնել Էջմիածինը:

Կառավարութիւնը որոշեց մայրավանքին մօտ ռուսական մեծ եւ հոյակերտ եկեղեցի մը կառուցել եւ շուքի մէջ ձգեց Սուրբ Էջմիածինը:

Այս նպատակով ալ կառավարութիւնը դիմեց հայոց Յայրիկին եւ խնդրեց որ Սուրբ Գայեանի վանքին արեւմտեան կողմը գտնուող ընդարձակ հողը իրեն տրամադրուէր, հոն հոյակերտ եկեղեցի կառուցելու նպատակով:

Յայրիկ կտրուկ կերպով մերժեց պետութեան առաջարկը եւ անմիջապէս այդ հողը փորել տուաւ ու խորացուց, բոլորտիքը ծամեր տնկել տուաւ եւ ջուրի աւազան անուան տակ անգործածելի դարձուց:

Երբ պետութիւնը կրկին անգամ պնդեց իր առաջարկին վրայ, Յայրիկ ըսաւ որ Սուրբ Շողակաթի վանքին դիմացի արտը կրնայ տրամադրել:

Ի վերջոյ պետութիւնը այն եզրակացութեան եկաւ եւ համոզուեցաւ, որ իր ձեռնարկը ապարդիւն պիտի ըլլար, եւ հակառակ իր նիւթական շլացուցիչ խոստումներուն, ոչ մէկ հայ ռուսադաւան պիտի ըլլար:

Պաքու

Յայրիկ 1898 յունուարին Թիֆլիս երթալով Կովկասի փոխարքայ իշխան Կալիցինի այցելեց: Այցելութեան նպատակն էր հայոց ազգային, եկեղեցական հարցերուն, եւ յատկապէս ծխական փակուած դպրոցներուն համար լուծումներ խնդրել:

Թարգմանի միջոցով երեք ժամ տեսած խօսակցութեան ընթացքին փոխարքան Յայրիկի ըսաւ որ «Կովկասի հայոց դպրոցները յեղափոխական քարոզչութեան բոյներ են»:

Յանդիպման աւարտին Յայրիկ փոխարքային ըսաւ. «Եղիցի ըստ բանի ըլլա՛մ»:

Պաքուի հայութեան կողմէ 3 փետրուար 1898-ին յատուկ պատգամաւորութիւն մը հասաւ Թիֆլիս եւ Յայրիկի ներկայանալով պաշտօնապէս զայն Պաքու հրավիրեց:

Յայրիկ ընդառաջեց եւ յաջորդ օր իր շքախումբով ճամբայ ելաւ: Փանձակի եւ բոլոր կայարաններուն մէջ հանդիսաւոր ընդունելութիւն կազմակերպուեցաւ:

Յայրիկ Պաքու հասաւ հինգշաբթի, փետրուար 5-ին եւ փառաւոր ընդունելութեան արժանացաւ: Զաղաքի հայութիւնը ժողովրդային հսկայական թափօրներ կազմած ողջունեց նորին սրբութիւնը:

Պաքու արագօրէն բարգաւաճող քաղաք էր եւ Ապշերոնեան թերակղզին մէջ յայտնաբերուած քարիւղը վճարող Նշանակութիւն ուներ տնտեսական աննախընթաց վերելքին մէջ: 1897-ի մարդահամարի տուեալներուն համաձայն Պաքու ուներ 112 հազար բնակիչ, որուն 40 հազարը՝ թուրք, 37 հազարը՝ ռուս, 20 հազարը՝ հայ, 3 հազարը՝ հրեայ եւ այլն:

Պաքուի քարիւղի արդիւնաբերութեան հիմնադիրը եղած էր Յովհաննէս Միրզոյեան (- 1885): Փիլիպոսեան եղբայրները 1891-ին շուքլայի առաջին գործարանը հիմնած էին, որ միակն էր ամբողջ Կովկասի մէջ: Միրզոյեանները ծխախոտի առաջնակարգ արտադրողներ էին: Մայիլեանները Կամոյեանները, Փիթոյեանները եւ Վենեցովները իրենց ձեռքերուն մէջ կտրուակացուած էին ձկնեղէնի արդիւնաբերութիւնը: Արունեանները գինեգործներ էին: Զաղաքի առեւտրական մեծագոյն տունը կը պատկանէր Թումանեաններուն:

Պաքու դարձած էր հայ հասարակական եւ մշակութային կարեւոր կեդրոն: Սուրբ Աստուածածին եկեղեցին կը գտնուէր քաղաքին կեդրոնը: Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին՝ Շարտրուաններու հրապարակին վրայ: Իսկ գերեզմանատան մէջ 1895-ին սօժուած էր Սուրբ Յարութիւն մատուցող: Կը գործէին հայկական տասներկու դպրոցներ:

Պաքուի հայոց Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին

Յայրիկ շաբաթ, 7 փետրուարին այցելեց Սեւ քաղաք՝ կերոսիս (հետուկ վանքեյանիկ) պատրաստող գործարանները: Գործարաններուն հայ բանուորները աշխատանքէն դադար առնելով դիմաւորեցին իրենց հայրապետը: Յայրիկ շուրջ երկու ժամ բանուորներուն հետ եղաւ, հետաքրքրուեց անոնց վիճակով, աշխատանքի պայմաններով եւ քաջալերեց ու գօտեպնդեց գանոնք: Այցելութեան աւարտին Յայրիկ գործարաններու կառավարիչէն խնդրեց, որ իրենց կաթոլիկոսը ընդունելու համար գործէն դադար առած բանուորներուն աւուրչեցը չզլացուի, ինչ որ խոստացուեցաւ:

Կիրակի, փետրուար 8-ին Յայրիկ արտառուջ քարոզ մը խօսեցաւ Պաքուի հայութեան եւ ըսաւ.

- Սիրելի պաքուցիք. երէկ գնացի Սեւ քաղաք, քաղաքը սեւ բայց լուսաւոր աշխարհի իր սեւեռուն մէջ: Է՛հ, հիմա ըսե՛ք տեսնամ, թէ ինչ բանի համար կ'ուզեք որ աղօթեմ: Նայն ամէն բանէ առաջ ու աւելի՛ խնդրեմ Աստուծմէ իր երկնային արքայութիւնը: Յետո՛յ. հա՛, նաւթատերերի շարտուանները թող առատ առատ նետեն, վաճառական ու արհեստաւոր դասակարգին ալ առատ առեւտուր եւ գործ, շահ լաւ, բայց չվերջացաւ. դեռ կան ուրիշ դասակարգեր: Դասակարգ մը մանաւանդ հայոց աշխարհի պանդուխտներու, որոնք օտար աշխարհի մէջ կը թափառին: Այս գաղթականները միշտ ինծի կ'ըսեն, ա՛խ, Յայրիկ, ե՛րբ մեր տեղերը պիտի դառնանք, կ'ուզենք, որ այնտեղ մեռնինք, օտարութեան մէջ չենք ուզեր մնալ: Ասոնց մէջ մեծատուն եղողներ ալ շատ կը գտնուին, անուն հանած իրենց երկրի մէջ: Օրինակ մը ըսեմ ձեզի: Մշոյ աշխարհի մէջ Մելիք հաջոյի նա-հապետական ընտանիքը կար, 70-80 հոգիէ բաղկացած: Անոր հարստութիւնն իրոքուսած, իրենք բոլորն ալ ցանուցիւր եղած էին: Այդ ընտանիքէն մէկը ներկայացաւ ինձ - գիս կը ճանաչե՛մ, ըսաւ, Յայրիկ, ըսու Սուրբ Կարապետ վանքը եղած ժամանակդ քեզ շատ անգամ մեր տունն ենք հիւրասիրած, խորովածներ կերցուցած: Ծա-նաչեցի գէնքը եւ ա՛խ, սկսեցի լաց լինել:

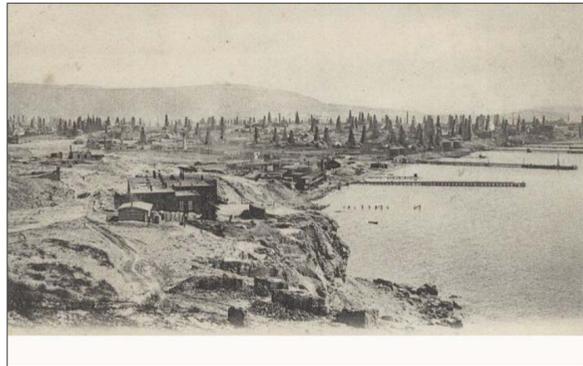
Պաքուի հայութիւնը որոշեց Վարդանանց տօնին առիթով ճաշկերոյք մը տալ ի պատիւ Յայրիկի, բայց ան մերժեց ըսելով.

- Ի գուր է այդքան մեծ ծախք: Ես եկած եմ Պաքու ոչ թէ մեծարելու նպատակաւ, այլ իմ ժողովուրդը տեսնելու: Աւելի լաւ կը լինի այդ մեծ ճաշկերոյքը պատրաստել եւ կերակրել բոլոր Տաճկաստանէն գաղթող խեղճ կարօտեալները: Ես այդ նպատակաւ ես իմ կողմէ կը նուիրեմ հարիւր ռուբլի:

Յայրիկ այցելեց նաեւ Բալխանիի նաւթահորերը, ուր հայ բանուորները սեցած ուղեքերով ու հագուստներով սրտաշարժ ընդունելութիւն կազմակերպեցին:

Յայ նաւթատերերը ի պատիւ Յայրիկի ճաշկերոյք մը տուին Բալխանիի մէջ: Յայրիկ, զգացուած ու յուզուած, բաժակաճամբով մը առաջարկեց յոտնկայս խմել տանջուած, բայց միշտ զրկուած մնացած բանուորներու կենացը, եւ խօսքը նաւթատերերուն ուղղելով ըսաւ.

- Դուք կենացի պայմաններով ապահով մարդիկ եք, պարուներ, կ'ապրիք առատութեան մէջ, բայց ո՛վ է գիշեր ցորէն ձեզ համար աշխատողը եւ ձեր հարստութիւնը աւելցնողը, թէ՛ ոչ՛ բանուոր ժողովուրդը, որոնց դուք պարտաւոր եք: Բանուոր ժողովուրդն ձեզ իրենց աշխատութեամբ ճոխ կենաց վարել տալով ինքը կ'ապրի կարօտ. ո՛վ պետք է մտածե՛ք անոնց վիճակին բարւոյճման ու անոնց գաւակաց կրթութեան մասին, թէ՛ ոչ՛ դուք, իրենց տերերը: Ձեր պարտականութիւնն է անոնց վերաբերմամբ խորհիլ: Ես պիտի խնդրեմ ձեզմէ, որ անոնց աւուրչեցի վրայ տարը կոպէկ աւելցնելու առատաձեռու-

Պաքուի քարիւղի հանքերը

թիւնը ունենաց, մեքը ես, վստահ եմ որ չեք մերժեր:

Ներկայ բոլոր գործարանատերերը խոստացան կատարել վեհափառ հօր ցանկութիւնը: Անոնք նաեւ որոշեցին այդ օրուան իրենց դրամական ամբողջ հաստիքը նուիրել տաճկահայ գաղթականներուն եւ որբերուն:

Իր կարգին Պաքուի քարիւղի անգլիական «Ուիչաու» ընկերութիւնը Յայրիկի տրամադրութեան տակ դրաւ 15 հազար ռուբլի, նաեւ տաճկահայ գաղթականներուն իրենց նպաստ նուիրեց ինկզ հազար ռուբլի, եւ ինկզ հազար ռուբլի ալ՝ Պաքուի հայոց Մարդասիրական ընկերութեան:

Պաքու իր կենցաղեան ընթացքին Յայրիկի այցելեցին նահանգապետը, ոստիկանապետը, իսկամ կոնսուլատը, ինչպէս նաեւ առեւտրականներ, արհեստաւորներ եւ բանուորներ:

Փետրուար 15-ը շատ ցուրտ օր մըն էր, երբ Յայրիկ հրաժեշտ առնելով Պաքուի հայութեան ներկայացուցիչներէն, իր ուղեկիցներով ճամբայ ելաւ դէպի կայարան, որ արդէն լեցուած էր բազմութեամբ:

Շոգեկառքը մեկնելու ազդանշանը հնչեցուց: Ժողովուրդի ողջերթի աղաղակներուն տակ Յայրիկ վակոն բարձրացաւ եւ հրաժեշտի խօսքը ուղղելով ըսաւ.

- Է՛հ, սիրելի պաքուցիներ, մնաք բարով: Շնորհակալ եմ ձեր ինձ արած սիրալիր ընդունելութեան համար: Ես կ'երթամ, իմ վերջին հրաժեշտիս հետ օրհնութիւնս կու տամ ձեզ եւ կրկին կը պատուիրեմ, ինչպէս Քրիստոս իր աշակերտներուն, որ սիրեց զիրար, համերաշխութեամբ ապրի՛ք՝ ձեր շրջապատողներուն հետ: Աստուած տայ ձեզ յաջողութիւն, ձեր յաջողութիւնը իմս է. առանց ժողովուրդի յաջողութեան Յայրիկը Յայրիկ չէ: Ինչպէս որ դուք գիս կը սիրեք, այնպէս ալ ես ձեզ կը սիրեմ: Կը ցանկամ ձեզի երկար կենաց, բայց ես ալ կը ցանկամ երկար կենաց:

Ժողովուրդը պատասխանեց.

- Կեանք Յայրիկին, կեանք Յայրիկին:

Յայրիկ զգացուեցաւ, գլուխը օրօրեց եւ շարունակեց.

- Է՛հ, հերիք, օրհնեալ լինիք, մնաք բարով. Յայրիկ կ'երթայ, բայց դարձեալ կու գայ:

Շոգեկառքը ճամբայ ելաւ, բայց «կեցցե՛ք Յայրիկ» աղաղակները երկար կը թնայեցնէին օդը:

Յայրիկ իր շքախումբին հետ ճամբան շարունակեց դէպի Փանձակ, հոնկէ՛ Աղտաֆա, Դիլիջան, Երեւան եւ ուրբաթ՝ 20 փետրուարին հասաւ Էջմիածին:

Մ ա ղ ա ք ի ա
Եպիսկոպոս Օրմանեան, Պոլսոյ պատրիարք ընտրուելէն ետք, աշխատեցաւ նոր հիմերու վրայ դնել պալատին հետ պատրիարքարանին յարաբերութիւնները, հրաժարիլ աղերսանքի ու բողոքի գործելաձեւերէն, փորձել անհետացնել հայերի շարժելու պատրուակները եւ փոխել սուլթանին տրամադրութիւնները հայոց նկատմամբ:

Սաղաքիա պատրիարք Օրմանեան

Գիտական լայն պաշարով օժտուած, զուսպ, պարզ, կենցաղագետ եւ լայն փորձառութիւն ունեցող պատրիարքը համոզուած էր, որ ընկալելու է ստորաքարտիկները, եւ կամ՝ անգիշող ընդդիմութիւնը որբէլ արդիւնք պիտի չտան:

Օրմանեան գիտեր, որ ինք գործ ուներ գազանի մը հետ, որմէ կը սուկար ամբողջ երկիրը, եւ փորձեց գազանագուսպի ու լարախաղացի դեր կատարել, այն համոզումով, որ Յամիտ բոլորովին ալ զարհուրելի անձնաւորութիւն չէ, որ արեան ծարաւ ունի միշտ, եւ կարելի էր անոր հետ լեզու գտնել:

Յամիտ կը հանդիւրժէր հայ տարրին ներկայութեան պետական բարձր պաշտօններու վրայ եւ իր անձնական գանձը միայն հայերու կը վստահէր:

Բայց, միւս կողմէ, պետական քաղաքականութիւն էր, որ հայերը նոյնիսկ համեմատական մեծամասնութիւն չմնալ արեւելեան նահանգներուն մէջ, որպէսզի կայսրութեան ամբողջականութեան վտանգ չներկայացնեն:

Յամիտ միշտ այն կասկածը ուներ, թէ հայերը պիտի ապստամբին, եւ պատրաստ էր նոր շարժող հրամայելու: Օրմանեան համոզուած էր, որ շարժողը կանխամտածուած եւ նախապատրաստուած էին:

Գազանը զսպելու իր յատուկ ձեւը որդեգրեց Օրմանեան: Գիտցաւ նախ չխրտչեցնել գազանը, որովհետեւ ամէն խրտչելուն պիտի փորձուէր Յամիտ, եւ ամէն գայրոյք հետը աղէտ պիտի բերէր: Գիտցաւ նաեւ ընտրելու պահը բռնակալին հետ խօսելու համար, երբ գազանը պահ մը կ'ընտելանայ եւ դիւրին կը մօտենայ մարդոց:

Գազանագուսպի ու լարախաղացի դերը լաւագոյն կատարելու համար կարեւոր էր համարականախոսութիւնը եւ կացութիւնը ճիշդ ձեւով դիմացինին բացատրելու քաջութիւնը. բան մը, որուն մէջ յաջողեցաւ Օրմանեան:

Պատրիարքը հայ բանուորներէն ընդհանուր ներուր խնդրեց սուլթանէն. Յամիտ ընդառաջեց եւ նոյնիսկ մահուան դատապարտուածներ ազատ արձակուեցան: Շատ մը փախստականներու արտօնութիւն տրուեցաւ վերադառնալու իրենց տունները: Յետեւալ տուրքերը շնչուեցան եւ նոր տուրքերու վճարման համար դիւրութիւններ տրուեցան: Յալածուած առաջնորդներ վերադարձան իրենց թեմերը, իսկ կարգ մը թեմերու համար տեղապահներ դրկուեցան:

Ազգային հանդէսները արգիւրուած էին, բայց պատրիարքը, պատրագի առիթներ ստեղծելով, ազգային եկեղեցական տօնախմբութիւններ սկսաւ կազմակերպել: Դարաց դասերուն զարկ տուաւ եւ եռածայն երգեցողութիւնը տարածուեցաւ Պոլսոյ եկեղեցիներուն մէջ: Մեծ պահքին պատրիարքը թաղէ թաղ կը պատեր եւ արեւագալի ու հսկումի արարողութիւններուն կը հանդիսապետուէր ու կը քարոզէր. եկեղեցիները բազմութեամբ կը լեցուէին:

ԱՀՏԻ ՖՈՒԹՊՈՒԼ ԴԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՑԵԼԵՑ ՆԱԽԱԳԱՀ ՉՕՐ. ՄԻՇԵԼ ԱՌԻՆԻ

Լիբանանի հանրապետության նախագահ զոր. Միշել Առնոն Երեն՝ երեքշաբթի, 12 նոյեմբերին, Պաապտա- յի նախագահական պալատին մեջ ընդունեց Ահտ ֆուտբոլի ակումբին պատուիրակությունը, որ շուրջ տասը օր առաջ հանդիսացաւ Ասիոյ ֆուտբոլի բաժա- կակիր՝ Լիբանանի պատմութեան մեջ առաջին անգամ ըլլալով:

Պատուիրակութիւնը կը գլխավորէր ակումբի նա- խագահ Թամիմ Սլէյման: Նախագահ Առն բարձր գնահատեց Ահտի ձեռք ձգած այս բացառիկ յաջողութիւնը, որ եկաւ բարձր պահելու Լիբանանի անունը Ասիոյ ցամաքամասին մէջ՝

փաստելով, որ լիբանանեան մարզաշխարհը կրնայ բացառիկ յաջողութիւններ ձեռք ձգել եւ տիրանալ տիտղոսներու: Իր կարգին, Սլէյման խօսք անելով շնորհակալու- թիւն յայտնեց նախագահի այս ընդունելութեան հա- մար՝ նկատի առնելով, որ Ահտի ձեռք բերած այս յաջող- ղութիւնը ամբողջ Լիբանանի համար էր: Աւարտին Սլէյման նախագահ Առնին յանձնեց Ասիոյ բաժակը, ինչպէս նաեւ Ահտի մարզաշապիկը, որ կը կրէր նախագահին անունը եւ թիւ 1 թունաշանը:

«ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»

ՈՒՔԵԹՅԻ 7-ՐԴ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ, ՈՒՌԻԸՐՁԻ 9-ՐԴ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

«ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»-ի պատշաճ արձագանգում էր լիբանանեան մարզաշխարհը կրնայ բացառիկ յաջողութիւններ ձեռք ձգել եւ տիրանալ տիտղոսներու: Իր կարգին, Սլէյման խօսք անելով շնորհակալու- թիւն յայտնեց նախագահի այս ընդունելութեան հա- մար՝ նկատի առնելով, որ Ահտի ձեռք բերած այս յաջող- ղութիւնը ամբողջ Լիբանանի համար էր: Աւարտին Սլէյման նախագահ Առնին յանձնեց Ասիոյ բաժակը, ինչպէս նաեւ Ահտի մարզաշապիկը, որ կը կրէր նախագահին անունը եւ թիւ 1 թունաշանը:

ՊԱՐՁԵԹՊՈՒ. ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲԵՐՈՒ ԱՂԶԱՆՑ 21-ՐԴ ԱՆՈՅՏԵՆՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԷՅՐՈՒԹ ՏԻՐԱՅԱԻ ՏԻՏՂՈՍԻՆ՝ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆԻՆ ՅԱՂԹԵԼԷ ԵՏՔ ԹՈՒՆՈՒՁԵԱՆ ԱՄԱԼ ԽՈՒՄԲԻՆ (66-54)

Նախանցեալ օր Մարոքի մէջ իր աւարտին հասաւ Արաբական ակումբներու աղջկանց պատշաճ արձագանգ 21-րդ ախտաշարին, երբ տեղի ունեցաւ աւար- տական մրցումը՝ լիբանանեան Պէյրութ խումբին եւ թունիզեան Ամալի միջեւ: Լիբանանի ներկայացու- ցիչը՝ Պէյրութ, հանդիսացաւ տիտղոսակիր, 66-54 ար- դիւնքով պարտութեան մատնել էտք իր մրցակիցը: Պէյրութ այս ախտաշարինը աւար- տեց ամանց պարտութեան՝ իրեն մարզիչ ունենալով Իզգար Իսմայիլը: Այսպիսով, Արաբական ակումբներու

աղջկանց տիտղոսակիրը յաջողաբար երկրորդ տարին ըլլալով եղաւ Լիբանա- նէն՝ նկատի ունենալով, որ նախորդ տարի տիտղոսին տիրացած էր ՅԱՍՄ Անթիլիաս:

ԸՆԹԱՐ-2022-Ի ՄՈՆՏԻՍԸ ԵՒ ՉԻՆԱՍՍԱՆ - 2023-Ի ԱՍԻՈՅ ԱՆՈՅՏԵՆՆՈՒԹԻՒՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ

Հակառակ անոր որ Լիբանանի մէջ ժողովըր- դային ցոյցերը կը շարու- նակուին, սակայն Լիբա- նանի ֆուտբոլի ազգա- յին խումբը իր պատրաս- տութիւնները կը շարու- նակէ, Հարաւային Եւ- ռոպայի (14 նոյեմբեր) եւ Հիւսիսային Եւրոպայի դէմ տեղի ունենալիք մրցում- ներուն համար:

Այս մրցումները տեղի պիտի ունենան Զաթար- 2022-ի մոնտիսի եւ Չի- նասսան-2023-ի Ասիոյ ֆուտբոլի ախտաշարու- թեան գտումի մրցաշարը- թուն ծիրին մէջ: Կերոնշեալ երկու մրցումները տեղի պիտի ունենան Զամիլ Շամուի անուն մարզական աւա- րին մէջ: Լիբանանի կազմը, գլխավորութեամբ ռումա- նացի մարզիչ Լեւիօ Չիո- փորաբիոյի, իր փորձերը կը շարունակէ՝ փորձելով առաւելագոյն կէտերը խլել իր մրցակիցներէն:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ՖԵՏԵՐԱՍԻՈՆԻ ԺՈՂՈՎ

ՈՒՐԱԹ, 15 ՆՈՅՏԵՄԵՐԻՆ ԿԸ ՄԿԱԻ Գ. ԳԱՍԱԿԱՐԳԻ ԱՆՈՅՏԵՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Իր գումարած նիստին ընթացքին, Լիբանանի ֆուտբոլի ֆետերասիոնը քննարկեց իր օրակարգին վրայ գտնուող հարցերը՝ վաւերացնելէ ետք նախորդ շաբաթավերջին տեղի ունեցած շարք մը մրցումներուն արդիւնքները (երիտասարդներու, աղջկանց ֆուտբոլի, աղջկանց 15 տարեկանէ վար): Հրապարակուեցաւ Գ. դասակարգի ախտաշարեան 2019-2020 տարեշրջանի Ա. հանգրուանի մրցումներուն յայտագիրը: Մրցումները կը սկսին ուրբաթ, 15 նոյեմբերին: ՀԱՍՄ-ի ֆուտբոլի ներկայացուցական խումբը Ա. հանգրուանին մրցում չունի կա- տարելիք:

Ստորել՝ Ա. հանգրուանի մրցումներուն յայտագիրը:	ԺԱՍ	ԴԱՏՑ
● ՈՒՐԱԹ, 15 ՆՈՅՏԵՄԵՐ		
ՀՍՄ - Իրշատ Շիհիմ	14:15	Ծիւնի
Պընթ Շպէլլ - Ամալ Մարաբէ	14:15	Պընթ Շըպէլլ
Ռայա - Շարք	14:15	Ահտ
Թաքատում Անքուն - Սալամ Սուր	14:15	Անքուն
● ՇԱԲԱԹ, 16 ՆՈՅՏԵՄԵՐ		
Ախաուաթ Խարայեպ - Հիլալ Հարթե Նամմ	14:15	Սուր
Չամալեք Պէյրութ - Սփորթինկ Զլէյա	14:15	Անար
Ուահտաթ Սըրթ - Ամալ Սալամ Չըրաթ	14:15	Խիարթ
Հարուֆ - Ռիատա Ուալ Ատապ	14:15	Զֆարթոգ
● ԿԻՐԱԿԻ, 17 ՆՈՅՏԵՄԵՐ		
Աշպալ Միւսա - Ամսար Մուստոտ	11:00	Թրիփոլի
Մամտ Թրիփոլի - Իթթիհատ Հարթե Նամմ	14:15	Թրիփոլի

ԳԼԽԱՎՈՐՈՒԹԵԱՄՔ ԱՐԱԿԱՍ ԽԱՇՍԱՆԵԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆԸ ԿԱՏԱՐԵՑ ԻՐ ԱՌԱՋԻՆ ՓՈՐՁԸ

Երկուշաբթի, 11 նոյեմբերին, Հայաստանի ֆուտբոլի ազգային հաւաքականը իր առաջին փորձը կատարեց Նոյն Նախկին ազգային հաւաքականի գլխավորութեամբ, յայտնեց Հայաստանի ֆուտբոլի ֆե- տերասիոնի պաշտօնական կայքը: Այս փորձին մասնակցեցան իրաւեր ստացած 24 ֆուտ- օլիստներէն 21-ը: Կամօ Յովհաննիսեան, Յովհաննէս Համբարձումեան եւ Տիգրան Բարսեղեան հաւաքականին միացան երկը: Հայրենի կազմը 15 նոյեմբերին Երեւանի մէջ կը ին- ղընկալէ Յունաստանը, իսկ 18 նոյեմբերին ինչպէս կ'ըլլայ Իտալիոյ, Փալերմոյի մէջ, Եւրօ-2020-ի ֆուտբոլի ախտ- եանութեան գտումի մրցաշարին վերջին երկու մրցում- ներուն ծիրին մէջ:

ՄԻՍՍԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 15 ՏԱՐԵԿԱՆԸՆ ՎԱՐ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆԻՆ 4-0 ԱՐԳԻՒՆՔՈՎ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Պիեռոռուսիոյ մայրաքաղաք Միւնսքի մէջ տեղի ունե- ցած «Եու. Է. ԷՖ. Ա.»-ի գարգացման մրցաշարի վերջին հանգրուանին իր կատարած մրցումին, Հայաստանի 15 տարեկանէ վար հաւաքականը, որ մրցեցաւ Ծիպրաթա- յի դէմ, արձանագրեց 4-0 արդիւնքով յաղթանակ մը: Հայրենի կազմին կողմը նշանակեցին Վարդան Թովմա- տեան (14-րդ), Լեւոն Բաշոյեան (38-րդ), Ալեք Ղալախախէան (57-րդ) եւ Ղալիթ Սկրտչեան (71-րդ), յայտնեց Հայաստանի ֆուտբոլի ֆետերասիոնի մամլոյ բարտուղարութիւնը: Նշենք, որ իր կատարած առաջին մրցումին, Հայաս- տան փենակայանները (5-3) պարտուեցաւ Ղունգարիայէն, իսկ երկրորդին յաղթանակ մը արձանագրեց Պիեռոռու- սիոյ դէմ (2-1):

ԾԱՏՐԱԿ

ԱՐՈՆԵԱՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՅԻ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԽԱՐՀԻՆ

Հայկական ճատրակի յառաջատար Լեւոն Արոնեան 22- 26 նոյեմբերին Յնդկաստանի Կաշմիր քաղաքին մէջ իր մասնակցութիւնը կը բերէ արագ եւ կայծակնային ճատրակ- ի «Թաթա սթիլ չես Ինտիա» միջազգային մրցաշարին, որ «Կրաստ չես թուր»-ի նախավերջին հանգրուանն է:

10 մասնակցողներուն կարգին են նաեւ աշխարհի նորվելիացի ախտաշարի Մակիւս Զարուքը, աշ- յարի հնդիկ նախկին ախտաշարի Կիշկանաթա Անանտ, ինչպէս Տիլ Լի- ղեան, հոլանտացի Անիշ Կի- ղի, ռուս Իւան Նեփոմիլիաչի, ամերիկացիներ Ուեսլի Սո, Հիլարի Նաքամուրա, հնդիկներ Փենսպա Հա- յիթիլնա եւ Վիտիթ Կուն- ռաթը: Մրցաշարին մրցանա- կային հիմնադրամը 150 հազար ամերիկեան տո- լար է:

«ԱԿՕՍ»-Ի ԱՆԴՐԱԿԱՐՁԸ ...

Ճարտակուած 5-րդ էջէն

Այդ բոլոր աղբիւրներէ մէջ, եթէ ոսպնեակը լաւ փորձաքո- նեց եւ վիճակին, դերակատարներին, զգացողութիւններին եւ թալանում տիրող հոգեւոր վիճակին աւելի անմիջական փորձենք ծանօթանալ, ապա օրագրերը բաւականին իրապա- տուկ տեղ կը գրանեն: Արեւելի պատմում են այն մասին, թէ թալանում սովի ծամանակ ինչպէս են երգչախմբերի, եկեղե- ցիների, դպրոցներու դասաժամերի հետ խանութէ մահա- ցողութիւնները, աղքատութիւնը, հացի խնկիրը եւ շրջանում տիրող անճարութիւնը: Եթէ գեղարու ունենայի, քննարկելու է ի հետեւեալ հարցերը. 1.- Թալանի տարբեր համայնքները ինչպէ՞ն են անցել այդ ընդհանուր աղետի միջով, 2.- Պարթ- յեթ ընտանիքը ինչպէ՞ն է ապրել սովը եւ պատմել այդ մա- սին: 3.- Օրագրերը արդէն մասին յուշերից բացի՞ պատմա- կան ինչպիսի՞ աղբիւրներ են արձանագրութիւններ:

Լիման Պարթեթը 1874 թ. դեկտեմբերի 2-ին իր օրագ- րում գրում է. «Այդ աղքատութիւնը եւ անճարութիւնը առաւօ- տից երեկոյ մտքիցս դուրս չեն գալիս, երազումս եմ տեսնում դրանք»:

Սովի ազդեցութիւնը շատ աւելի երկար է տեւել, քան ար- տագրութեան է պաշտօնական փաստաթղթերում: Իսկ օրա- գիրն այն աղբիւրներից մէկն է, որը մեզ ամենաշատն է մո- տեցնում այդ ժամանակահատուածին եւ շրջանում այդ տա- րիներին հայերի, թուրքերի, քրտերի, յոյների եւ բազմաթիւ այլ խմբերի մարդկանց վրայ մեծ ազդեցութիւն թողած աղե- տի պատմութեանը:

«Ակունք» (Շար. 1)

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԺԻՎԱՅԻ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԸ ՄԵԿԸ ԿԱԶՄԱՅԻ ՄԵՋ ԱՆՎԵՐՏՈՒՄԻՆ, ԻՍԿ ԳՎԱՄԱԿՈՍԻ ՄԵՋ ՄԵԿ ՈՒՐԻՇԻՆ ԳԵՄ ՄԱՆՎՈՐՈՎ ԿԱՏԱՐՈՒՄԻՆ

Իսրայելի վարչապետ Պենիա Նեթանիահու երկն յայտարարեց, որ անձամբ իրաման տուած է պաղեստինեան Իսլամական ժողովարարներին ղեկավարներին Պահա Ապու Աբաս ահաբեկչու:

Պահա Ապու Աբաս

Իսլամական ժողովարարները շարժումը յայտարարեց, որ իսրայելեան օդանավեր երկն արշալոյսին հարուածած են Դամասկոսի Մազզէ շրջանին մէջ շէք մը, որուն մէջ կը գտնուէր շարժումի ղեկավարներէն Աբրամ Աժուրիի տունը: Սպաննուած է անոր որդին՝ Մաազն ու այլ անձ մը, իսկ 10 ուրիշներ վիրաւորուած են, ներառեալ՝ Մաազի դուստրը:

«Մայաթին» արբանեակային պատկերասփիւռի կայանը կը հաղորդէ, որ իսրայելեան օդուժը արձակած է երեք հրթիռներ, որոնցմէ մէկը վար առնուած է Տարայայի վերէ: Ըստ Նեթանիահուի գրասենեակին հրապարակած հաղորդագրութեան, Ապու Աբաս պատասխանատու էր «ահաբեկչական» գործողութիւններու եւ հրթիռարձակումներու: Գործողութիւնը կը նշէ, որ իսրայելեան բանակի սպայակոյտի պետն ու ներքին գաղտնի սպասարկութեան Շապաքի ղեկավարը յանձնարարած են ահաբեկչ Ապու Աբաս, ինչ որ ալ գործադրուած է նախարարական սեղմ խորհուրդի համաձայնութիւնը պահովելէ ետք:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՓԱՇԻՆԵԱՆ ԱՅՅԵԼԵՑ ՖՐԱՆՍԱ

Յայաստանի Յանրապետութեան վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան իր կնոջ՝ Աննա Յակոբեանի հետ աշխատանքային այցելութեամբ հասած է Ֆրանսա՝ մասնակցելու Փարիզի խաղաղութեան երկրորդ համաժողովին եւ ԵՄԿՆԵՍՍԵ-ի 40-րդ Ընդհանուր խորհրդաժողովին:

Նիկոլ Փաշինեան և Աննա Յակոբեանը

Յայաստանի վարչապետի աշխատակազմի տեղեկատուութեան եւ հասարակութեան հետ կապերու վարչութեան կողմէն կը տեղեկացնեն, թէ 11 նոյեմբերի երեկոյեան վարչապետ Փաշինեան հասած է Էլիզեթ Կապալան, ուր մասնակցած է Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնի անունով ի պատիւ Փարիզի խաղաղութեան երկրորդ համաժողովի մասնակից պետութիւններու եւ կառավարութիւններու ղեկավարներուն տրուող պաշտօնական ընդունելութեան: Էլիզեթ Կապալան մէջ, Յայաստանի վարչապետը դիմարտած է Էմանուէլ Մաքրոնը:

Ֆրանսայի տրուած է միջազգային կազմակերպութեան գրասենեակ եւ հանդիպում ունեցած կազմակերպութեան ընդհանուր քարտուղար Լուիզ Մուշիքիւսապոյի հետ: Յայաստանի վարչապետը եւ անոր կինը այցելած են ԵՄԿՆԵՍՍԵ-ի կեդրոնական եւ մասնակցած 40-րդ Ընդհանուր խորհրդաժողովի աշխատանքներուն: Խորհրդաժողովի յատուկ քննարկման ծիրին մէջ՝ վարչապետ Փաշինեան հանդես եկաւ ելոյթով: Յայաստանի վարչապետը նաեւ հանդիպում ունեցաւ ԵՄԿՆԵՍՍԵ-ի ընդհանուր քարտուղար Օտրի Ազուլի հետ: Այցելութեան ծիրին մէջ՝ վարչապետը եւ անոր կինը հանդիպում ունեցան Ֆրանսայի հայ համայնքի իրաւունք եւ աշխարհիկ կառույցներու ղեկավարներուն հետ: Ի պատիւ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Աննա Յակոբեանի տրուած է պաշտօնական ընդունելութիւն:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՔՈՆԿՐԵՍԱԿԱՆ ՓՈՍՓՈՒՅԻՆ ԿՈՉ ՈՒՂԱՆԸ ԵՒ ԵՐԿՐԸՆ «ՎՏԱՐԵԼՈՒ» ԷՐՏՈՂԱՆԻ ՀԱՅ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՑՈՒՑԱՐԱՐՆԵՐԸ ԽՈՇՏԱՆԳԱՆ ԹԻԿՆԱՊԱՆՆԵՐԸ

Միացեալ Նահանգներու Ներկայացուցիչներու տան հանրապետական քննչական Լիզ Չինի արտաքին գործոց նախարար Մայք Փոմփոյին կողմէն ուղղած է մուտքի արտօնազիւր չտրամադրելու կամ վտարելու Թուրքիոյ նախագահ Էրտողանի թիկնապահները՝ Միացեալ Նահանգներու քաղաքացիներ խոշտանգելու համար:

Լիզ Չինի

«Ուաշինկթըն Եկամիւնթը» կը հաղորդէ, որ Ուայոմինկ նահանգը ներկայացնող քննչական երկու-շաբթի օր նամակ յղած է Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարին՝ յիշեցնելով, որ 2017-ին Ուաշինկթընի մէջ տեղի ունեցած յարձակումին մասնակիցները պետք է կարելիութիւն չունենան այս շաբթի Միացեալ Նահանգներ վերադառնալու, այլապէս պետք է «անմիջապէս վտարուին»:

«Այլ վարքագիծը թրջական հողի վրայ ցաւալի առօրեայ է նախագահ Էրտողանի համար: Ատիկա կը հակառակ ամերիկայեան արժեքներուն եւ այստեղ չ'ողջունէր: Էրտողանի վարչակարգը որեւէ վայրի մէջ բռնութիւն կը կիրարկէ անմեղ քաղաքացիներու դէմ, ինչ որ անմարդկային, ոչ քաղաքակիրթ եւ անըդունելի է», գրած է հանրապետական քննչական Լիզ Չինի: Յիշեցնելով, որ մայիս 2017-ին Էրտողանի Ուաշինկթըն այցելութեան ընթացքին անոր թիկնապահները ծեծի ենթարկած էին խաղաղ ցուցարարները, որոնց շարքին էին հայեր, ամերիկացիներ եւ քիւրդեր:

ՈՒՍԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՏԵՍԱԿՅԵՑԱՒ . . .

Շարունակուած Ա. Էջնէ

Ս. Լաւրով վարչապետին փոխանցեց Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի ու վարչապետ Տմիթրի Մետվոտեի ջերմ ողջոյնները եւ ընդգծեց Յայաստանի ու Ռուսիոյ միջեւ սերտ կապերու փաստը: Ան գոհունակութիւն յայտնեց, որ կը զարգանայ եւ մնայուն կերպով կ'աճի նաեւ երկկողմանի առեւտրական շրջանառութիւնը՝ իստատեւելով, որ Ռուսիան Յայաստանի տնտեսական յառաջատար գործընկերն է, Յայաստանի տնտեսութեան մէջ առաջին ներդրողը:

Վլատիմիր Փութինը և Դմիտրի Մետվոտեի

Յայաստանի վարչապետը եւ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը քննարկեցին հայ-ռուսական յարաբերութիւններու օրակարգային շարք մը հարցեր, որոնք կը վերաբերին քաղաքական եւ տնտեսական համագործակցութեան: Զրուցակիցները միտքեր փոխանակեցին նաեւ շրջանային նշանակութեան հարցերու շուրջ, անդրադարձան Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի խաղաղ լուծման գործընթացին: Վարչապետ Փաշինեան շեշտեց, որ Ռուսիա կարելորդ դերակատարութիւն ունի շրջանային մէջ անվտանգութեան, կայունութեան եւ խաղաղութեան պահպանման գործին մէջ: Նախարար Լաւրով հանդիպում ունեցաւ նաեւ նախագահ Արմէն Սարգսեանի հետ, որ անդրադարձաւ Յայաստանի եւ Ռուսիոյ միջեւ յարաբերութիւններու աշխուժ գործազման, հայ-ռուսական բարեկամութեան ամրապնդման հոլովոյթին: Ան իր ողջոյնները փոխանցեց նախագահ Փութինին: Ս. Լաւրով իր կարգին նախագահ Սարգսեանին փոխանցեց նախագահ Վլատիմիր Փութինի լաւագոյն բարեմաղաքները՝ շեշտելով, որ շատ լաւ են դաշնակցային յարաբերութիւններն ու ռազմավարական գործընկերու-

թիւնը բոլոր ոլորտներուն մէջ: Խօսելով համագործակցութեան հեռանկարներուն մասին՝ նախագահ Սարգսեան ներկայացուց նախագահական Նախածեռնութիւններու ծիրին մէջ յաջող տարուան ընթացքին Յայաստանի մէջ նախատեսուող շարք մը միջոցառումները, որոնք կարգին մեծ տեղ կը գրանեն արիւնստագիտութեան ու ընդհանրապէս գիտութեան զարգացման առնչուողները: Յայաստան տուած այցելութեան ծիրին մէջ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը՝ Յայաստանի արտաքին գործոց փոխնախարար Շաւարշ Զոչարեանի եւ Յայոց ցեղասպանութեան թանգարան-հիմնարկի տնօրէն Յարութիւն Սարգսեանի ընկերակցութեամբ, այցելեց Յայոց ցեղասպանութեան յուշահամալիր: Լաւրով ծաղկեպսակ գեւեղեց, յարգանքի տուող մատուցեց Յայոց ցեղասպանութեան գոհերու յիշատակին, ապա ջրեց Յիշողութեան պուրակին մէջ 12 տարի առաջ իր տնկած եղենին:

ԱՐԲՈՎ «ՈՒՍԻՈՒՆ ՊԱՏՔԱՆ ԵՒ ՆՊԱՏԵԼՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԹՈՒՐԿԻՅՈՅ ՄԻՋԵՑԱՆԵՐԻՆՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԼԱՄԱՆ»

Ռուսիան պատրաստ է նպաստելու Յայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւններու բարելաման: Այս մասին երկուշաբթի օր Յայաստանի արտաքին գործոց նախարար Չոհրապ Մնացականեանի հետ հանդիպումէն ետք միացեալ մամլոյ ասուլիսի ընթացքին յայտնեց Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լաւրով: «Մենք ամէն ձեռքով կը նպաստենք, որ Յայաստանի եւ Թուրքիոյ յարաբերութիւններուն մէջ գոյութիւն ունեցող խնդիրները լուծուին: Մենք ամէնէն աշխուժ կերպով կ'ապաստան ենք, այսպէս կոչուած, ցիւրիիտեան արձանագրութիւններու կնքումին, հակառակ անոր որ կը զգուշանայինք անոնց մեծ նշանակութիւնը տալէն եւ հաշտարկներն, որ ատուք կրնան իրականանալ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծումէն անկախ», նշեց Լաւրով մամլոյ ասուլիսի ընթացքին: Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարին համաձայն, հակառակ հայ-թրքական արձանագրութիւններու ցաւալի ճակատագիրին, Մոսկուան պատրաստ է իր կարելիութիւնները օգտագործելու հայ-թրքական յարաբերութիւնները կարգաւորելու համար, սակայն ատոր համար երկու կողմերն ալ պետք է շահագործուած ըլլան: «Մենք ոչ մէկ հիմք կը տեսնենք ենթարկելու, որ ռեւէ մէկ պատերազմ պիտի սկսի այս երկիրներուն միջեւ, սակայն ամէն պարագայի մենք ամէն բան կ'ընենք, որ այստեղ խաղաղութիւն եւ փոխաշահուել համագործակցութիւն հաստատուի», աւելցուցած է Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը: Ռուսիոյ եւ Յայաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւններու միջեւ ստորագրուեցաւ խորհրդակցութիւններու 2020-2021 տարիներու ծրագիրը:

ՎԱՐՉՈՒ Է

Վարձու սենեակ՝ բոլոր յարմարութիւններով, Ազգային խորհուրդի շէքեր: Դիմել՝ հեռ. 71-160085:

Radio Voice of Van - Վանայ Ձայն FM: 94.7 եւ 95 MHz

7.00 Ձայնագներ / Բարի լոյս	սփռում
7.15 Սփիւռքեան մեղմ երգեր	4.50 Խանդավառ երգեր
7.30 Երկու բարեւ	5.00 «Վանայ Ձայն»-ը երեկոյեան
8.30 Լուրեր	5.30 Յանդիպում
9.00 Երկու բարեւ	6.30 Լուրեր
10.00 Խանդավառ երգեր	6.50 Նոր երգեր
10.30 Յայկական աշխարհի լուրեր	7.30 Ծիրանի (գեղանկարիչ Արտաշէս Յունանեան)
10.45 Երգային քաղաքականութիւն	8.00 Օրուան երգիչ (Շողիկ Թորոսեան)
11.00 Նոր երգեր	8.30 Լիբանանահայ երգիչներու կատարումներ
11.30 Չուգերգներ	9.00 «Երգ երգոց»-ի կատարումներ
12.00 Բառերու աշխարհ	9.30 Յայկական աշխարհի լուրեր (կրկ.)
12.30 Արդի մշակութային ժողովրդային երգեր	9.45 Աշուղական երգեր
1.00 Ազգային-հայրենասիրական երգեր	10.30 Եւրոպայի երգեր
1.30 Լուրեր	11.00 Golden Oldies
2.00 Յիշատակելիները	12.00 Յեղափոխական երգեր
2.05 Յեղափոխական երգեր	2.00 Յայերէն այլազան երգեր
3.00 Զըլ եւմ պիտում (Լիւթ) ռազմավարական, հիւր՝ դրկոտ. Յասան Յամատե)	3.00 Կրկնութիւններ
4.00 Յայկական ռազմարուեստ	5.00 Յայերէն այլազան երգեր
4.20 Սերուժ Պաղտասարեանի եղանակներ	6.00 Յայկական երաժշտութիւն
4.30 OTV-ի հայերէն լուրերու ուղղակի	

«Վանայ Ձայն»-էն սփռուող բոլոր յայտագիրները կարելի է գտնել եւ ունկնդրել ռատիոկայանի կայքէջին արխիւներ բաժնին մէջ (voiceofvan.net):

ARMENIAN MUTUAL FUND

20 Years of Commitment

The BEST WAY to Find Yourself is to LOSE YOURSELF in the Service of Others

Mahatma Gandhi

- Health Insurance
- Travel Insurance
- GoodCare Clinic
- Car Insurance
- Health Clubs
- Home Medical Equipment
- BOB - Western Union
- University and Student Fund
- «9903» Health Magazine

www.afhil.com | AFHIL Mutual Fund
Bourj Hammoud, Arin Center, 4th Floor | Tel. 01 242 556/7